

Startside>Find en advokat eller anden juridisk fagperson>**Find en ekspert**

Find en ekspert

Oplysninger om, hvordan man finder en sagkyndig i EU-landene.

En sagkyndig er en person, der er udpeget af retten eller parterne med henblik på at stille sin sagkundskab inden for et bestemt emne til rådighed i forbindelse med en retssag. De sagkyndige er forpligtet over for retten, også selv om det er parterne, der har udpeget dem.

Den nationale lovgivning fastsætter normalt de sagkyndiges opgaver og ansvar. I de fleste lande er der fastlagt krav (om uddannelse og/eller certificering) med hensyn til at blive anerkendt som sagkyndig i retssager. På nuværende tidspunkt er der ikke enighed mellem medlemsstaterne om kravene til sagkyndige, og der er betydelige forskelle mellem de nationale benævnelser og definitioner.

Der findes mange forskellige typer sagkyndige:

et sagkyndigt vidne, der anmodes om at fortolke fakta og/eller afgive en udtalelse på baggrund af sin sagkundskab inden for tekniske spørgsmål eller sine erfaringer med henblik på at klarlægge parternes argumenter

en teknisk sagkyndig, der anmodes om at afgive udtalelse om tekniske eller videnskabelige spørgsmål

en juridisk sagkyndig, der kan høres om regler, praksis og rettigheder, der gælder med hensyn til fremmed ret

andre sagkyndige.

De nationale faktablade om sagkyndige og sagkundskab indeholder oplysninger om eksisterende nationale lister og registre over sagkyndige, krav til sagkyndige, sagkyndiges vederlag og ansvar samt oplysninger om procedurene for anvendelse af sagkyndige.

Disse nationale faktablade er blevet udarbejdet af [European Expert and Expertise Institute \(EEEI\)](#) inden for rammerne af "Find an Expert"-projektet, der finansieres under Europa-Kommissionens program for retlige anliggender.

Sidste opdatering: 17/11/2021

Denne side vedligeholdes af Europa-Kommissionen. Oplysningerne på denne side afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens officielle holdning. Kommissionen påtager sig intet ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Der henvises til den juridiske meddelelse, for så vidt angår de regler om ophavsret, der gælder for EU-websiderne.

Find en ekspert - Belgien

1. Lister og registre over sagkyndige

Kun personer, der efter afgørelse truffet af justitsministeren eller dennes befuldmægtigede efter udtalelse fra godkendelsesudvalget er optaget i det nationale register over retssagkyndige og autoriserede oversættere og tolke, har tilladelse til at anvende titlen som retssagkyndig, som er bemyndiget til at indvilge i at påtage sig og udføre opgaver som retssagkyndig, eller til at anvende titlen som autoriseret oversætter og tolk, som er bemyndigede til at udføre oversættelses- eller tolkeopgaver, som er betroet dem ved lov.

Registret omfatter fysiske personer, der:

er statsborgere eller har lovligt ophold i en af Den Europæiske Unions medlemsstater

ikke er blevet idømt en endelig straf – selv ikke en betinget straf – i en mindre grov eller grov straffesag, der består i en bøde, en arbejdsstraf eller en fængselsstraf, med undtagelse af domme for overtrædelse af færdselslovgivningen og domme, som ifølge justitsministeren ikke klart udgør en hindring for udarbejdelsen af sagkyndige erklæringer inden for det ekspertise- og specialiseringsområde, inden for hvilket de er registreret som sagkyndige, eller for autoriserede oversætteres og tolkes udførelse af oversættelses- eller tolkearbejdet på de sprog, som er omfattet af deres registrering som autoriseret oversætter eller tolk.

Dette gælder analogt for personer, der ved en retskraftig dom i udlandet er blevet idømt en straf af samme art

som minimum er fyldt 21 år i tilfælde af autoriserede oversættere eller tolke

fremlægger bevis for at råde over den nødvendige faglige kompetence og juridiske viden

skriftligt erklærer at stå til rådighed for de retslige myndigheder

dokumenterer faglige kompetencer og juridisk viden

forpligter sig til at deltage i videreuddannelse inden for deres kompetenceområde

forpligter sig til at overholde den etiske kodeks fastsat af kongen, der som minimum omfatter principperne om uafhængighed og upartiskhed

har aflagt ed.

Belgiens justitsministerium (*Service Public Fédéral Justice*) står for forvaltningen af registret og dets løbende ajourføring.

Opførelsen i det nationale register er gyldig i en periode på seks år, som kan forlænges hver gang med samme periode. Registreringerne er for øjeblikket kun foreløbige indtil nedsættelsen af et godkendelsesudvalg. Godkendelsesudvalget påbegyndte sit arbejde i juni 2019. Alle de næsten 4 000 sagkyndige /oversættere/tolke skal være færdigbehandlet inden den 30. november 2022.

Der er indført en overgangsordning, i henhold til hvilken de sagkyndige, der arbejder for de retslige myndigheder, skal overholde bestemmelserne senest seks år efter datoen for ikrafttrædelsen af loven af 10. april 2014. Dette udskydes således til den 1. december 2022.

Den 24. december 2020 trådte en ny lov af 20. december 2020 i kraft. I henhold til denne kunne alle sagkyndige blive registreret i den midlertidige database.

Den midlertidige registrering gælder frem til den 30. november 2022.

Det er indtil videre kun dommere, der har adgang til registret. På sigt vil registret være tilgængeligt for alle via justitsministeriets websted.

For at blive optaget i registret skal den sagkyndige dokumentere at råde over de nødvendige faglige kompetencer og den nødvendige juridiske viden (artikel 555/8, 4°, i retsplejeloven).

Denne dokumentation forelægges:

hvad den faglige kompetence angår:

for retssagkyndige i form af et eksamensbevis, der er erhvervet inden for det ekspertiseområde, inden for hvilket ansøgeren er registreret som retssagkyndig, og dokumentation for fem års relevant erfaring i løbet af de otte år, der går forud for ansøgningen om registrering, eller i mangel af et eksamensbevis, dokumentation for 15 års relevant erfaring i løbet af de 20 år, der går forud for ansøgningen om registrering

for autoriserede oversættere og tolke i form af ethvert eksamensbevis eller bevis for mindst to års relevant erfaring, som er erhvervet i løbet af en periode på otte år forud for ansøgningen om registrering, eller ethvert andet bevis for kendskab til det eller de sprog, som er omfattet af deres registrering.

Retssagkyndige og autoriserede oversættere og tolke med bopæl i en anden EU-medlemsstat kan dokumentere deres faglige kompetence ved hjælp af en

registrering i det tilsvarende register i deres land. Kravene til "videreuddannelse og uddannelse" fastlægges i et kongeligt dekret, der skal vedtages af det belgiske parlament

hvad den juridiske viden angår: i form af en erklæring som udstedt efter deltagelse i en uddannelse, der opfylder betingelserne som fastsat i [kongeligt dekret af 30. marts 2018](#).

II. Vederlag til retssagkyndige

Hvis der er tale om civil ekspertise, fastsættes vederlaget til den retssagkyndige af parterne. Retten har dog det sidste ord og kan beslutte at reducere det foreslåede vederlag til den retssagkyndige.

På det strafferetlige område er vederlagene til de retssagkyndige fastsat i et kongeligt dekret.

Parterne har ikke mulighed for at modtage retshjælp i forbindelse med vederlaget til den sagkyndige.

III. Sagkyndiges ansvar

Sagkyndige holdes ansvarlige i overensstemmelse med de generelle regler (civilret/aftaleret). Der er ikke noget lovbestemt loft over sagkyndiges ansvar.

IV. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

De vigtigste lovbestemmelser, der finder anvendelse på juridisk ekspertise i Belgien, er [artikel 962 - 991/j i den belgiske retsplejelov](#): (teksten foreligger på nederlandsk, fransk og tysk).

Det belgiske retssystem sonderer ikke mellem forskellige typer sagkyndige, men behandler udelukkende retssagkyndige. Der skelnes mellem retssagkyndige på den ene side og oversættere/tolke på den anden side.

Denne titel er beskyttet.

1. Udnævnelse af sagkyndige

I henhold til den belgiske retsplejelov er det kun dommere og undersøgelsesdommere og/eller den offentlige anklager, der kan udpege en retssagkyndig.

Sagens parter har dog også mulighed for at anmode om en erklæring fra deres personlige sagkyndige. En sådan privat sagkyndig kaldes en "teknisk rådgiver". Deres arbejde er ikke lovreguleret.

I henhold til artikel 962 i den belgiske retsplejelov gælder følgende: « *Dommeren kan med henblik på bilæggelse af en tvist, der er indbragt for retten, eller i tilfælde af en objektiv og aktuel trussel om en tvist pålægge sagkyndige at foretage syn eller afgive en teknisk erklæring. Dommeren kan udnævne de sagkyndige, som parterne er blevet enige om. Dommeren kan kun fravige parternes valg ved en begrundet afgørelse.* ».

a) Rettens udnævnelse

Udnævnelsen af sagkyndige foregår ens ved civil- og strafferetlige sager. Retsplejelovens artikel 555/6 til 555/1616 finder anvendelse på både det civil- og strafferetlige område (retsplejelovens artikel 2).

Bortset fra de tilfælde, der er omhandlet i retsplejelovens artikel 555/15 (i hastesager, eller hvis der ikke er nogen sagkyndige til rådighed med den nødvendige ekspertise og specialisering), er domstolene forpligtet til at udnævne en sagkyndig, der er opført i det nationale register over retssagkyndige.

De civile domstole har skønsmagter til at udnævne alle de sagkyndige, der er opført i registret, som de finder passende til den foreslåede opgave. De kan også udnævne sagkyndige, der er valgt af parterne, og må ikke fravige dette valg, medmindre der foreligger en begrundet afgørelse.

Sagkyndige har en retlig forpligtelse til at kontrollere, at de ikke befinder sig i en interessekonflikt.

b) Parternes udnævnelse

Hver af parterne kan anmode om en erklæring fra sin personlige sagkyndige i civilretlige spørgsmål. Denne sagkyndige kaldes en "teknisk rådgiver". Hvis parterne udpeger en "teknisk rådgiver", er de ikke forpligtede til at følge særlige regler eller procedurer.

2. Procedure

Retten har skønsmagter til at afgøre, om der i forbindelse med tvisten eller til at fastslå sandheden skal bruges en sagkyndig erklæring.

Den sagkyndige har til opgave at afgive en erklæring til retten som svar på den særlige opgave, som retten har pålagt den sagkyndige.

Retten er aldrig bundet af den sagkyndiges erklæring.

I civile sager fører retten tilsyn med den juridiske ekspertise og sikrer, at fristerne og den kontradiktoriske karakter overholdes.

Den sagkyndige skal opfylde betingelserne for sin opgave.

Parterne kan gøre indsigelse mod rapporten ved at afgive og forelægge erklæringer fra andre sagkyndige.

Sagkyndige kan være i kontakt med parterne under sagens behandling, men enhver kommunikation skal ske under tilstedeværelse af alle parter for at overholde princippet om kontradiktorisk forhandling.

a) Sagkyndig rapport

Resultaterne af ekspertisen fremlægges i en rapport.

Rapporten skal indeholde den sagkyndiges forberedende arbejde, udførte arbejde samt resultater og konklusioner. Den indeholder endvidere alle de dokumenter, den sagkyndige har konsulteret.

Den endelige rapport indgives til den ret, der har udnævnt den sagkyndige.

På det civilretlige område kan retten, hvis den ikke mener at have fået forelagt de nødvendige præciseringer, enten bestemme, at der skal udarbejdes en supplerende sagkyndig erklæring af den samme sagkyndige, eller at en anden sagkyndig skal fremlægge en ny sagkyndig erklæring.

b) Retsmøde

Retten kan høre den sagkyndige under retsmødet. Efter anmodning fra den sagkyndige eller parterne kan dommeren også høre parternes tekniske rådgivere. Sidste opdatering: 27/04/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Tjekket

I. Lister og registre over sagkyndige

Der findes en officiel liste over sagkyndige i Tjekket.

Listen over sagkyndige offentliggøres i overensstemmelse med artikel 15 i loven om sagkyndige og ekspert- og ekspertisecentre og -institutter (lov nr. 254 /2019 sml., i det følgende benævnt "lov om sagkyndige"), der er gennemført ved justitsministeriets gennemførelsesdekret af 26. november 2020 (nr. 503 /2020 Sml.).

Listen over sagkyndige kan findes [her](#). Listen omfatter også ekspertisecentre og -institutter, som er kvalificerede til at virke som sagkyndige. Justitsministeriet sørger for, at listen over sagkyndige holdes ajourført.

I henhold til artikel 5, stk. 1, i loven om sagkyndige (lov nr. 254/2019 sml.), der er gennemført ved gennemførelsesdekret nr. 503/2020 Sml., skal en sagkyndig opfylde følgende kriterier for at blive optaget på denne liste:

Vedkommendes hjemsted, faste bopæl, kontaktadresse eller bopæl skal, hvis der er tale om en udlænding, befinde sig på Tjekkiets område.

Vedkommende skal have opnået et relevant uddannelsesniveau (universitetsgrad, hvis det er muligt, ellers det højest mulige uddannelsesniveau).

Vedkommende skal have mindst fem års aktiv erhvervs erfaring inden for det pågældende område og den pågældende sektor.

Vedkommende skal have erhvervet en supplerende specialuddannelse eller et kompetencebevis (for de områder og sektorer, der er anført i bilag 2 til gennemførelsesdekret nr. 505/2020 Sml.).

Vedkommende er juridisk kompetent (har fuld rets- og handleevne).

Vedkommende er ikke blevet dømt i retten (den sagkyndige er en person, der ikke er blevet dømt for en strafbar handling, der er begået forsætligt eller uagtsomt i forbindelse med anvendelsen af sin sagkundskab eller udøvelse af iværksætteri, medmindre denne dom ikke er indført i strafferegistret, og den pågældende person derfor ikke anses for at være blevet dømt).

Vedkommende er i besiddelse af det nødvendige materiel og tekniske udstyr.

Vedkommende skal have bestået en adgangseksamen, der afholdes af justitsministeriet.

Vedkommende er ikke gået konkurs.

Vedkommendes autorisation til at udøve virksomhed som sagkyndig er ikke blevet inddraget i løbet af de seneste fem år på grund af alvorlige eller gentagne overtrædelser af hans eller hendes forpligtelser. .

I løbet af de seneste tre år har vedkommende ikke modtaget en bøde på 100 000 CZK eller derover for nogen af de lovovertrædelser, der er anført i lov om sagkyndige.

Udøvelsen af en sagkyndigs eller et ekspertinstituts virksomhed kræver overholdelse af de særlige betingelser, der er fastsat i artikel 6 og 7 i lov om sagkyndige.

For at blive optaget på listen over sagkyndige skal den sagkyndige aflægge ed. Eden lyder som følger: "Jeg forpligter mig til at overholde alle retlige bestemmelser i mine aktiviteter som sagkyndig, udføre mine opgaver som sagkyndig på ære og samvittighed i fuld uafhængighed og uvildighed, fuldt ud udnytte al min viden og sikre, at den holdes opdateret, samt at bevare fortroligheden af de faktiske omstændigheder, som jeg får kendskab til under mit arbejde som sagkyndig".

For at blive optaget på listen skal den sagkyndige indgive en ansøgning til justitsministeriet.

Den sagkyndige er ikke forpligtet til at underskrive en adfærdskodeks eller en etisk kodeks for at blive optaget på listen.

Sagkyndige kan fjernes fra listen af følgende grunde:

hvis den sagkyndige dør, eller ekspertisecentret eller -instituttet opløses

hvis der afgives en erklæring om, at den sagkyndiges aktiviteter er ophørt .

hvis en afgørelse om at inddrage tilladelsen til at udføre virksomhed som sagkyndig træder i kraft.

Bortfald af retten til at udøve virksomhed som sagkyndig efter ministeriets inddragelse af tilladelsen er reguleret i artikel 14, stk. 1, i lov om sagkyndige. Dette gælder i tilfælde, hvor den sagkyndige ikke længere opfylder betingelserne for udnævnelse, hvis den sagkyndige ikke har fremlagt dokumentation for lovpligtig ansvarsforsikring, hvis den sagkyndige ikke har været i stand til at udøve sin virksomhed i en lang periode af helbredsmæssige, faglige eller andre alvorlige årsager, hvis den sagkyndige er inaktiv af andre grunde (dvs. at den sagkyndige ikke har afgivet mere end tre sagkyndige erklæringer inden for de seneste fem år), eller hvis den sagkyndige groft eller gentagne gange har undladt at opfylde sine forpligtelser i henhold til loven om sagkyndige.

Listen over sagkyndige ajourføres regelmæssigt af justitsministeriet.

Du kan finde en sagkyndig ved hjælp af [et søgeværktøj](#). Dette søgeværktøj omfatter alle sagkyndige og ekspertisecentre og -institutter.

De sagkyndige opføres på listen efter område, sektor eller eventuelt speciale. I øjeblikket indeholder loven om sagkyndige 52 hovedekspertiseområder.

Listen over ekspertiseområder inden for de forskellige fagområder findes i bilag 1 til gennemførelsesdekret nr. 505/2020 Sml.

Den sagkyndige skal registrere oplysningerne vedrørende sin virksomhed som sagkyndig elektronisk i et register over sagkyndige, der kan tilgås pr.

distance, og som forvaltes af justitsministeriet.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Kun personer, der har opnået det krævede uddannelsesniveau og en aktiv erhvervs erfaring af en vis varighed inden for deres specialiseringsområde og aktivitet, kan udnævnes som sagkyndige. Sagkyndige behøver ikke nødvendigvis være medlemmer af en faglig organisation af sagkyndige for at kunne udøve deres virksomhed som sagkyndig.

Visse discipliner og ekspertiseområder kræver imidlertid, at de har opnået et kompetencebevis udstedt af en faglig sammenslutning, der er oprettet i medfør af en lov, og med obligatorisk medlemskab, for at kunne udføre nogle af ekspertiseaktiviteterne, f.eks. inden for bygge- og anlægssektoren (i overensstemmelse med bilag 2 til gennemførelsesdekret nr. 505/2020 Sml.).

De sagkyndige skal holde deres viden ved lige eller udbygge den. Justitsministeriet medvirker til uddannelse af og faglig støtte til sagkyndige.

III. Honorar til sagkyndige

Honoraret til sagkyndige reguleres enten af en kontrakt, der indgås mellem den sagkyndige og ordregiveren, eller af lov om sagkyndige og dennes gennemførelsesdekret nr. 504/2020 Sml. om honorarer til sagkyndige.

Der er visse begrænsninger med hensyn til honoraret til sagkyndige. Hvis ordregiveren for ekspertudtalelsen er en offentlig myndighed (en domstol, en administrativ myndighed osv.), er et kontraktligt honorar udelukket.

Ud over et honorar har den sagkyndige ret til godtgørelse af sine erhvervsmæssige udgifter og til godtgørelse for den tid, vedkommende har brugt, herunder den tid, der er brugt på at rejse til et andet sted end den sagkyndiges normale arbejdsplads.

Sagkyndige, der er udpeget af en domstol, kan modtage forskud på honorarer.

Forpligtelsen til at betale honorar til sagkyndige er underlagt følgende regler:

Civile sager

Sagsomkostningerne omfatter et honorar til sagkyndige. Hver part bærer sine egne og sine repræsentanters omkostninger. Retten godtgør udgifter, der er afholdt af den vindende part for at udøve eller forsvare sine rettigheder over for den tabende part. Hvis parten kun delvist vinder sagen, deler retten godtgørelsen af omkostningerne ligeligt eller fastslår, at ingen af parterne har ret til godtgørelse. Afhængigt af sagens udfald kan staten være berettiget til, at sagens parter godtgør de af staten afholdte omkostninger, hvis disse omkostninger ikke anses for at være fritaget for retsafgifter.

Straffesager

De omkostninger, der er nødvendige for at føre straffesager, herunder fuldbyrdelsesproceduren, afholdes af staten. Hvis en sagsøgt endeligt kendes skyldig, er han forpligtet til at godtgøre staten disse udgifter i form af et fast beløb, herunder i tilfælde hvor der er anmodet om en udtalelse fra en sagkyndig under sagen. Omkostninger, der overstiger dette faste beløb, afholdes fuldt ud af staten. Bortset fra undtagelsestilfælde afholder staten ikke udgifterne til en udtalelse fra en sagkyndig, som den ikke har anmodet om.

IV. Sagkyndiges ansvar

I henhold til loven om sagkyndige er en sagkyndig ansvarlig for de lovovertrædelser, vedkommende har begået (artikel 39), eller for en mulig lovovertrædelse i form af falske vidneudsagn og ekspertudtalelser, hvis en sagkyndig erklæring er fejlagtig, groft fordrejet eller ufuldstændig (artikel 346 i lov nr. 40/2009 Sml., straffeloven).

Loven om sagkyndige fastsætter også et særligt civilretligt ansvar for sagkyndige. Den sagkyndige er forpligtet til at erstatte skader, som vedkommende måtte have forvoldt i forbindelse med sit arbejde. Den sagkyndige fritages dog for ansvar, hvis vedkommende beviser, at skaden ikke kunne have været undgået, selv om den sagkyndige havde gjort alt, hvad der med rimelighed kunne kræves for at forhindre skaden.

Der er ikke nogen lovbestemt grænse for sagkyndiges ansvar.

Den obligatoriske erhvervsforsikring dækker sagkyndiges ansvar for skader, der måtte opstå som følge af udførelsen af deres virke som sagkyndig.

V. Yderligere oplysninger om proceduren for sagkyndig bistand

De vigtigste lovbestemmelser, der finder anvendelse på juridiske sagkyndiges aktiviteter i Tjekkiet, er lov nr. 254/2019 sml. om sagkyndige, ekspertise- og ekspertcentre og -institutter, lov nr. 99/1963 sml., den civile retsplejelov, lov nr. 141/1961 Sml. om strafferetsplejeloven (strafferetsplejeloven) og lov nr. 500/2004 Sml., forvaltningsprocesloven.

De generelle regler for offentlige myndigheders udpegelse af en sagkyndig med henblik på sager ved civile domstole, strafferetlige domstole eller forvaltningsdomstole er de samme.

Kun personer, der er bemyndiget hertil, har ret til at udpege en sagkyndig eller et ekspertisecenter eller -institut.

I det tjekiske retssystem skelnes der ikke mellem juridiske sagkyndige, tekniske eller juridiske eksperter eller andre typer eksperter.

Der er i alt 6 000 registrerede sagkyndige.

1. Udpegelse af sagkyndige

En sagkyndig kan udpeges af en domstol, en anden offentlig myndighed eller af sagens parter.

I sager ved de civile domstole og forvaltningsdomstolene er det ikke muligt at udpege en sagkyndig, før sagen er begyndt.

I straffesager bestemmer strafferetsplejelovens artikel 105, stk. 1, følgende: Hvis belysning af de faktiske omstændigheder i en straffesag kræver ekspertviden, anmoder den myndighed, der varetager behandlingen af straffesagen, om en sagkyndig erklæring. Hvis denne fremgangsmåde ikke er tilstrækkelig grundet emnets kompleksitet, udpeges en sagkyndig af den myndighed, der varetager behandlingen af straffesagen. Indledningsvist udpeger den myndighed, der er involveret i straffesagen (en politibetjent, en anklager), en sagkyndig, hvis vedkommende finder, at en sagkyndig udtalelse er nødvendig for at træffe afgørelse om sagens videre forløb, eller anklageren, hvis sagen er blevet henvist til yderligere efterforskning, eller retspræsidenten, når sagen indbringes for en domstol. Udpegelsen af en sagkyndig vil blive meddelt den person, der er genstand for efterforskningen, og, i forbindelse med en retssag, til anklageren. Andre personer vil blive underrettet om udpegelsen af en sagkyndig, hvis det vurderes, at sådanne personer vil skulle give den sagkyndige adgang til et bestemt sted eller på anden måde bidrage til at lette den sagkyndiges arbejde.

1.a Rettens udpegelse

En domstol kan udpege en sagkyndig, når den ikke har den nødvendige specialviden i en given sag. Der er også civil- og strafferetlige situationer, som gør det obligatorisk at udpege en sagkyndig (nogle af disse situationer er også afledt af retspraksis). Sagkyndige kan udpeges til forundersøgelser- eller forundersøgelsesprocedurer.

Lov nr. 141/1961 Sml. om strafferetsplejeloven — strafferetsplejelovens artikel 105, stk. 1, fastslår: Hvis belysning af de faktiske omstændigheder i en straffesag kræver ekspertviden, anmoder den myndighed, der varetager behandlingen af straffesagen, om en sagkyndig erklæring. Hvis denne fremgangsmåde ikke er tilstrækkelig grundet emnets kompleksitet, udpeges en sagkyndig af den myndighed, der varetager behandlingen af straffesagen. Der er ingen grundlæggende forskel mellem udpegelsen af en sagkyndig med henblik på en retssag ved en civil-, straffe- eller forvaltningsdomstol. Juridiske sagkyndige har en retlig forpligtelse til at indberette enhver interessekonflikt.

Når sagkyndige udpeges af en domstol, skal retten vælge dem fra listen over sagkyndige. Hvis omstændighederne ikke er til hinder herfor, udpeger retten en sagkyndig med hjemsted eller en kontaktadresse i den regionale domstols retskreds, hvor den pågældende ret har hjemsted eller kontor. Hvis der ikke findes sagkyndige på listen over sagkyndige, eller hvis ingen juridisk sagkyndig på denne liste kan afgive den ønskede sagkyndige erklæring, kan retten undtagelsesvist udpege en anden person, der ikke er opført på listen over sagkyndige, som *ad hoc-sagkyndig* (artikel 26 i lov om sagkyndige) til at afgive en sagkyndig erklæring.

1.b Parternes udpegelse

Sagens parter kan udpege en sagkyndig, når de ønsker det. En sagkyndig erklæring, der er udarbejdet af en sagkyndig (registreret i det nationale offentlige register), som er udpeget af en part, har samme autoritet som en sagkyndig, der er udpeget af en domstol. En sådan sagkyndig erklæring skal imidlertid indeholde en påtegning fra den sagkyndige, hvoraf det fremgår, at vedkommende er bekendt med konsekvenserne af bevidst falske sagkyndige erklæringer (artikel 127 i den civile retsplejelov, artikel 110 i strafferetsplejeloven).

Parterne er ikke forpligtet til at følge en bestemt procedure for udpegelse af en sagkyndig. Det skal imidlertid fremgå af den sagkyndige erklæring, om den sagkyndige aflønnes på grundlag af kontraktmæssige honorarer, og disse honorarer må ikke afhænge af resultatet af den sagkyndiges arbejde.

Den samme sagkyndige kan ikke udpeges samtidig af begge parter i samme sag ved en domstol.

Retten kan ikke pålægge begge parter at udpege den samme sagkyndige (f.eks. i sager om krav af lav værdi eller fremskyndede procedurer) i stedet for at udpege deres egen sagkyndige.

Sagens parter skal give den sagkyndige detaljerede instrukser og de spørgsmål, som vedkommende skal besvare.

2. Sagsforløb

2.a Civile sager

Hvis retten er i tvivl om rigtigheden af den sagkyndiges erklæring, eller hvis erklæringen er uklar eller ufuldstændig, skal den sagkyndige anmodes om at præcisere eller supplere sin erklæring. Hvis det forventede resultat ikke foreligger, får retten den sagkyndige erklæring undersøgt af en anden sagkyndig. Sagkyndige er normalt genstand for en kontradiktorisk forhandling under retssagen.

Domstolen er ikke bundet af den sagkyndiges erklæring. Den sagkyndiges erklæring tillægges samme betydning som enhver anden dokumentation.

Dommeren skal foretage en objektiv undersøgelse heraf i forhold til andre beviser. Der er ingen formodning om nøjagtigheden af erklæringen fra den af retten udpegede sagkyndige. En erklæring, der er udarbejdet af en sagkyndig, som er udpeget af en part i sagen, har samme værdi som en erklæring udarbejdet af en sagkyndig, der er udpeget af retten.

Sagens parter kan gøre indsigelse mod den sagkyndige erklæring.

Der findes ingen procedure for at mødes med sagkyndige før retsmødet eller for at underkaste dem en kontradiktorisk afhøring før retsmødet med henblik på at begrænse spørgsmålenes rækkevidde og hjælpe retten med at forstå meningsforskelle. De sagkyndige må gerne være i kontakt med parterne under sagens behandling, men må ikke afgive en udtalelse, så længe dette kan rejse tvivl om deres upartiskhed.

Så snart den sagkyndige får kendskab til forhold, som kan udelukke vedkommende, skal den sagkyndige straks underrette den part, der har bestilt ekspertbistanden, herom. Den samme forpligtelse påhviler parterne. Beslutningen om at udelukke en sagkyndig træffes af den myndighed, der har udpeget den pågældende.

Parterne er forpligtede til at samarbejde med sagkyndige. I nogle tilfælde opfordres sagens parter til at underkaste sig en sagkyndig undersøgelse eller besvare spørgsmål fra en sagkyndig.

Den sagkyndige er navnlig ikke forpligtet til at afholde møder med parterne for at indhente deres bemærkninger.

1. Sagkyndig erklæring

Enhver sagkyndig erklæring skal være fuldstændig, sandfærdig og kontrollerbar. De formelle krav til en sagkyndig erklæring er fastsat i artikel 27 og 28 i lov om sagkyndige (nr. 254/2019 Sml.) og gennemførelsesdekret nr. 503/2020 Sml.

Elementer i en sagkyndig erklæring:

forside

redegørelse for de faktiske omstændigheder

liste over anvendte dokumenter

fremlæggelse af ekspertisen

faglig vurdering

begrundelse, der gør det muligt at foretage en efterfølgende prøvelse heraf

konklusion

bilag

den sagkyndiges påtegning

den sagkyndiges stempel

underskrift (kvalificeret elektronisk signatur i tilfælde af en sagkyndig erklæring indsendt i elektronisk form).

Sagkyndige skal ikke afgive en foreløbig erklæring.

Sagkyndige er ikke forpligtet til i deres erklæring at behandle parternes argumenter uden for rammerne af rettens instrukser.

Sagkyndige skal udføre deres aktiviteter som sagkyndige personligt og udelukkende inden for det område, den sektor og, hvor det er relevant, den specialisering, som de er godkendt til, med faglig omhu, uafhængighed og upartiskhed og inden for aftalte eller fastsatte frister. Sagkyndige kan ansætte en konsulent til at vurdere sekundære spørgsmål med samtykke fra den sagkyndiges ordregiver.

Den sagkyndige er underlagt tavshedspligt i forbindelse med udførelsen af sine aktiviteter.

En sagkyndig kan kun nægte at fremlægge en sagkyndig erklæring af de grunde, der er opregnet i loven (artikel 19 i lov om sagkyndige).

Generelt afgiver sagkyndige deres udtalelser skriftligt. Loven foreskriver, at den sagkyndige med ordregiverens samtykke kan fremsende den sagkyndige erklæring elektronisk eller mundtligt.

Den sagkyndige kan anmodes om at bekræfte, supplere eller uddybe sin erklæring for retten.

2. Retsmødet

Den sagkyndige skal deltage i det indledende retsmøde efter indkaldelse fra retten.

Den sagkyndige skal også give møde under den mundtlige forhandling for at besvare de spørgsmål, som dommeren og parterne har stillet, hvis den pågældende er indkaldt med henblik herpå.

Sagkyndige er normalt genstand for en kontradiktorisk forhandling under retssagen.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af Det Europæiske Ekspertise- og Ekspertinstitut – EEEI.

Sidste opdatering: 08/09/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Danmark

I. Lister og registre over sagkyndige

I Danmark findes der flere typer sagkyndige, og udnævnelsen og proceduren for sagkyndige samt spørgsmålet om, hvorvidt der findes en offentlig liste/et offentligt register over sagkyndige, afhænger af, hvilken type sagkyndig det drejer sig om.

Eksempler på sagkyndige:

sagkyndig dommer

sagkyndig lægdommer ved boligretten

børnesagkyndig

sagkyndig vurderingsmand

teknisk sagkyndig i småsager

Brancheorganisationer kan også stille sagkyndige til rådighed inden for visse områder.

I nogle tilfælde kan retten finde den sagkyndige i en intern database, som alle danske domstole har adgang til. Proceduren for udnævnelse af disse sagkyndige kan variere, men det er fælles for alle sagkyndige, at de skal have et uangribeligt omdømme. Listen/registret over disse sagkyndige offentliggøres også på Danmarks domstoles websted for at sikre gennemsigtighed.

I andre tilfælde kan retten udnævne enhver person, som den finder egnet og kompetent. I disse tilfælde har visse offentlige organisationer registre over sagkyndige, som retten kan vælge fra, når sagen henhører under deres kompetenceområde, f.eks. retsmedicin. Hvis der ikke foreligger nogen liste, og hvis begge parter indvilger heri, udnævner retten en sagkyndig, der anses for at være kompetent. Der kan kun udnævnes personer med et uangribeligt omdømme.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Der er ingen krav til de sagkyndiges kvalifikationer. Domstolen er ikke bundet af den sagkyndiges erklæring, men kan frit vurdere den. Dette gælder også bevismaterialets beviskraft. Når Domstolsstyrelsen behandler ansøgninger fra sagkyndige, der ønsker at arbejde som sagkyndig i småsager, henvender Domstolsstyrelsen sig til de relevante brancheorganisationer og anmoder desuden om en straffeattest. Ud over dette er der ingen krav til de sagkyndiges uddannelsesmæssige og faglige baggrund.

III. Vederlag til sagkyndige

Vederlaget afhænger af, hvilken type sagkyndig der er tale om.

Der er fastsat honorarer til **sagkyndige dommere, sagkyndige lægdommere ved boligretten og børnesagkyndige**. Domstolsstyrelsen fastsætter reglerne for vederlag (retsplejelovens artikel 93 og servicelovens artikel 172).

I civile sager, hvor det er nødvendigt at foretage en **sagkyndig vurdering**, f.eks. en teknisk rapport, er der ikke fastsat nogen satser eller restriktioner for de sagkyndiges honorarer. Betalingen må ikke finde sted på forhånd. Retten fastsætter det vederlag, der skal betales til den beskikkede sagkyndige for dennes rapport og deltagelse i retsmøder samt for godtgørelse af eventuelle udgifter. Før retten træffer afgørelse, anmoder den parterne om at fremsætte deres bemærkninger. Samtidig afgør retten, hvordan vederlaget skal fordeles mellem parterne (retsplejelovens artikel 208).

Omkostningerne påhviler den part, der har anmodet retten om at bestille en sagkyndig rapport, og partens retlige repræsentant. Den anden part og dennes retlige repræsentant hæfter imidlertid også for den del af omkostningerne, der kan henføres til besvarelsen af denne parts spørgsmål. Den part, der har anmodet om at få indkaldt den sagkyndige til at deltage i retsmødet, afholder omkostningerne i forbindelse hermed. Retten kan pålægge parterne at stille sikkerhed for omkostningerne i forbindelse med den sagkyndiges rapport (retsplejelovens artikel 208).

I straffesager gælder tilsvarende regler for sagkyndige rapporter (med de nødvendige ændringer) (retsplejelovens artikel 210).

For så vidt angår teknisk sagkyndige i **småsager** skal de sagkyndige give et overslag over de forventede omkostninger og må ikke besvare de tekniske spørgsmål, før der er indgået aftale om vederlaget. Derefter skal parterne fremsætte bemærkninger til de sagkyndiges omkostningsoverslag. Det væsentlige er, at hvis parterne ikke kan stille sikkerhed for omkostningerne, kan retten beslutte at fortsætte sagen uden den sagkyndiges rapport. Domstolsstyrelsen fastsætter reglerne (retsplejelovens artikel 404).

IV. Sagkyndiges ansvar

Der gælder ingen særlige regler for sagkyndiges ansvar. Den sagkyndige skal overholde de faglige regler inden for sit fagområde og reglerne om upartiskhed og tavshedspligt. Sagkyndiges ansvar er således reguleret af almindelige erstatnings- og aftaleretlige regler. Disse regler fastsætter ikke noget loft over ansvaret.

En sagkyndig, som ikke overholder de faglige regler som forventet, kan udskiftes, hans vederlag kan nedsættes, eller han kan endda holdes ansvarlig.

Kriminel adfærd i forbindelse med udførelsen af opgaverne kan føre til strafferetlig forfølgning.

Sagkyndige er ikke forpligtede til at dække deres eventuelle ansvar via en erhvervsansvarsforsikring.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

Regler om anvendelse af sagkyndige findes i forskellige retsakter og afhænger af, hvilken type sagkyndig der er involveret. De fleste af reglerne findes dog i retsplejeloven (LBK nr. 1835 af 15/09/2021). Reglerne om børnesagkyndige findes delvist i serviceloven.

Dele af retsplejeloven er oversat til engelsk.

1. Udnævnelse af sagkyndige

I civile sager kan de sagkyndige udnævnes af retten eller parterne. En part kan anmode retten om at bestille en sagkyndig til at aflægge rapport om et eller flere spørgsmål.

I straffesager beslutter retten, om der skal anvendes en sagkyndig, når den sagsøgte eller anklagemyndigheden anmoder herom. Både forsvaret og anklagemyndigheden kan indkalde sagkyndige vidner.

Sagkyndige skal indberette eventuelle interessekonflikter med en part.

I småsager (sager uden økonomisk værdi eller med en værdi på under 50 000 DKK) kan dommeren beslutte at anmode om en sagkyndig erklæring.

Sagkyndige i småsager udnævnes af Domstolsstyrelsen.

a) Rettens udnævnelse

Retsformanden/dommeren udnævner de sagkyndige dommere mv. i den enkelte sag, hvor deres sagkundskab anses for at være nødvendig. Retsformanden vælger en sagkyndig dommer fra den relevante liste/det relevante register/den relevante interne database, men er i visse situationer ikke bundet af disse.

Inden retsformanden/dommeren beslutter at udnævne de sagkyndige dommere, kan parterne fremsætte deres bemærkninger til afgørelsen.

I tilfælde, hvor parterne anmoder om en sagkyndig vurdering, kan de udnævne en sagkyndig, men retten er ikke bundet af deres afgørelse. Når parterne indgår aftale om en bestemt sagkyndig, udnævner dommeren generelt den pågældende sagkyndige (men er ikke forpligtet hertil). Hvis retten udnævner den sagkyndige, bør retten underrette parterne om den person, som den agter at udnævne, og give parterne mulighed for at fremsætte deres bemærkninger. Hvis der findes en liste/et register, vil retten eller parten normalt vælge en sagkyndig herfra, men er ikke altid forpligtet hertil.

b) Parternes udnævnelse

Når parterne ønsker at udnævne en sagkyndig til at afgive en erklæring, skal de anvende en bestemt fremgangsmåde: Når parterne anmoder om en sagkyndig rapport i civile sager, skal de indgive en skriftlig anmodning til retten. Anmodningen skal indeholde oplysninger om formålet med den sagkyndige rapport og genstanden for den sagkyndige vurdering.

Hvis retten tillader det, skal parterne forelægge deres spørgsmål for retten. Efter at have modtaget spørgsmålene udnævner retten en eller flere sagkyndige. Som beskrevet ovenfor kan parterne også udnævne en sagkyndig, men retten er ikke bundet af deres udnævnelse.

2. Procedure

a) Civile sager

Proceduren afhænger af, hvilken type sagkyndig der er tale om. Nogle gange indkaldes den sagkyndige til et retsmøde for at besvare spørgsmål vedrørende et emne, f.eks. en børnesagkyndig vurdering inden for familieret eller en sagkyndig vurdering af tekniske spørgsmål, og nogle gange skal den sagkyndige kun udarbejde en skriftlig rapport. Andre gange fungerer den sagkyndige som dommer og deltager i rådslagninger og afstemninger.

Her er to eksempler:

Den sagkyndige dommer, der er udnævnt af retsformanden/dommeren i den enkelte sag, hvor den pågældendes sagkundskab anses for at være nødvendig, fungerer som dommer (men med ekspertviden inden for et bestemt fagområde) og deltager i rådslagninger og afstemninger. Inden for familieretten bistår retten af børnesagkyndige.

I de tilfælde, hvor en sagkyndig vurdering er relevant i forbindelse med et spørgsmål, skal den sagkyndige besvare de spørgsmål, som den har modtaget fra retten, i en skriftlig rapport, der forelægges for retten. Den sagkyndige skal oplyse parterne om tid og sted for undersøgelsen. Hvis den sagkyndiges rapport er behæftet med mangler, kan retten anmode den sagkyndige om at foretage en ny undersøgelse eller supplere den i en supplerende skriftlig rapport. Der er fastsat standardmodeller for den sagkyndige rapport. Retten overvåger ikke den sagkyndiges arbejde. Når rapporten er indgivet, kan parterne stille yderligere spørgsmål til den sagkyndige med rettens tilladelse. Retten afgør derefter, om de supplerende spørgsmål skal besvares skriftligt af den sagkyndige i en supplerende rapport eller mundtligt af den sagkyndige ved et retsmøde. Den sagkyndige kan også indkaldes til et retsmøde med henblik på at besvare spørgsmål vedrørende rapporten.

De skriftlige eller mundtlige erklæringer kan bestrides af parterne under retssagen. Dommeren er under alle omstændigheder aldrig bundet af den sagkyndiges erklæring.

b) Andet

I straffesager er sagkyndige vidner også en mulighed. De indkaldes og deltager som regel i retsmødet.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af **European Expertise & Experts Institute – EEEI**.

Sidste opdatering: 04/05/2022

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Tyskland

I. Lister og registre over sagkyndige

Der findes omfattende registre over sagkyndige. Det omfatter ca. 200-300 faggrupper.

Statsautoriserede sagkyndige, der er udpeget af industri- og handelskammeret, kan findes [her](#).

Statsautoriserede sagkyndige, der er udpeget af industri- og handelskammeret, kan findes [her](#).

Statsautoriserede sagkyndige, der er udpeget af landbrugskammeret, kan findes på [regionalen Websites des Verbands der Landwirtschaftskammern](#) (de regionale landbrugskammeres regionale websteder).

Statsautoriserede sagkyndige, der er udpeget af arkitektkammeret, kan findes på [Websites der Länderarchitektenkammern](#) (arkitektkammerenes websteder).

Oplysninger om statsautoriserede sagkyndige, der er udpeget af ingeniørkammeret kan findes [her](#).

Sagkyndige, der er udpeget af revisorkammeret kan findes [her](#).

En anden database kan tilgås her: <https://www.bvs-ev.de/sachverstaendigenverzeichnis/>; Der er tale om den føderale sammenslutning af autoriserede sagkyndige.

Lægesagkyndige er ikke forpligtet til at lade sig udpege og autorisere. Lægesagkyndige kan findes på lister på de regionale lægeforeningers websteder.

Domstolene benytter sig i vidt omfang af sagkyndige fra dette register. Hvis den sagkyndige opfylder kravene, bliver vedkommende automatisk registreret.

De nævnte kamre er forpligtet til at ajourføre deres registre løbende.

De vigtigste lovbestemmelser om syn og skøn i retssager i Tyskland er:

 [§§ 401 ff. i Zivilprozessordnung \(ZPO\)](#) (den civile retsplejelov)

§ 36 i handelsloven (*Gewerbeordnung*)

§ 91 i håndværkerloven (*Handwerksordnung*)

Forvaltningsloven (*Verwaltungsverfahrensgesetz*)

Strafferetsplejeloven (*Strafprozessordnung*)

 [Sachverständigenordnung des DIHK](#)

II. De sagkyndiges kvalifikationer

En person kan registreres som sagkyndig, hvis vedkommende har særligt gode kvalifikationer inden for sit felt. For at blive registreret, skal ansøgeren have tilstrækkelig erhvervs erfaring. Kompetencen skal dokumenteres ved at fremlægge behørig dokumentation for ekspertens arbejde (f.eks. curriculum vitae, kopier af certifikater for alle relevante akademiske og faglige kvalifikationer, erhvervs erfaring, referencer, rapporter, videre uddannelse). Industri- og handelskammeret/håndværksskammeret eller de relevante kamre for arkitekter og ingeniører afholder endvidere en eksamen. Ud over kvalifikationer, videreuddannelse og erfaring skal den sagkyndige også udvise uafhængighed og integritet.

Statsautoriserede sagkyndige bevarer som hovedreglen deres registrering i fem år. Før udløbet af denne periode skal de fremlægge dokumentation for deres kompetencer, integritet og videreuddannelse for at kunne blive autoriseret og dermed registreret i yderligere fem år (f.eks. ved kontrol og gennemgang af rapporter, der skal indsendes for at opnå registrering i yderligere fem år). De relevante instanser skal tilbyde uddannelse. Hvis den sagkyndige ikke følger reglerne eller ikke holder sine kompetencer ved lige, kan kamrene fjerne vedkommende fra registeret.

III. Honorarer til sagkyndige

I civile sager, forvaltningsretlige sager og straffesager beregnes godtgørelsen i henhold til [Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetzes](#), JVEG (lov om retslige honorarer og godtgørelser).

Der kan anmodes om forskud og acontobetaling.

Hvis den sagkyndige arbejder uden for domstolene, afhænger godtgørelsen af den enkeltes aftale.

IV. Sagkyndiges ansvar

Den sagkyndige er ansvarlig for en ukorrekt erklæring, både når denne er bestilt af private og domstolene. Hvis en sagkyndig, som arbejder for retten, har udarbejdet en ukorrekt erklæring med forsæt eller grov uagtsomhed, og denne ukorrekte erklæring udgør grundlaget for en retsafgørelse, kan den part, der lider skade, anlægge sag for at få erstatning for denne skade, jf. § 839a i BGB.

Hvis den sagkyndige arbejder uden for retten, finder de almindelige bestemmelser om ansvar i kontraktforhold anvendelse.

V. Supplerende oplysninger om brug af sagkyndige

1. Udpegning af sagkyndige

Den sagkyndige udpeges af retten. Parterne har imidlertid ret til at fremsætte forslag om, hvem der skal udpeges.

a) Udpegelse på rettens foranledning

Retten anvender normalt en liste eller et register over sagkyndige. Retten kan også udpege en hvilken som helst sagkyndig, der anses for egnet og kompetent. En beskikket sagkyndig er en sagkyndig, der er udpeget og indkaldes af retten. Dennes vigtigste opgave er at bistå retten inden for rammerne af sin sagkyndige viden.

b) Udpegelse på parternes foranledning

Hvis parterne er enige om, at visse personer skal udpeges som sagkyndige, er retten forpligtet til at godkende dette. Retten kan dog begrænse det antal sagkyndige, parterne kan vælge.

Hvis en part ønsker at udpege en sagkyndig på sin side til at bistå vedkommende, vil denne sagkyndige ikke blive betragtet som retssagkyndig, men som privat sagkyndig.

2. Procedure

a) civile retssager

Retten skal begrunde sine beslutninger og skal henvise til den sagkyndiges konklusioner, hvis retten følger den sagkyndiges erklæring. Retten er ikke bundet af den sagkyndiges erklæring, men erklæringen er imidlertid ofte afgørende for dommen. I tilfælde af syn og skøn skal den sagkyndige kontakte alle parter.

Hvis den sagkyndige f.eks. har brug for flere oplysninger fra parterne, skal dette generelt ske gennem retten.

i. Den sagkyndiges erklæring

Parterne kan anfægte den udpegede sagkyndiges erklæring i deres indlæg eller ved at antage en privat sagkyndig og forelægge dennes erklæring for retten og dermed foretage modekspertise.

ii. Retsmøde

Der kan med henblik på bevisoptagelse indledes en selvstændig bevisprocedure ("*selbständiges Beweisverfahren*"). Her kan den sagkyndige udpeges, inden hovedforhandlingen finder sted. Denne procedure handler kun om at sikre beviser til en efterfølgende retssag eller for at undgå en retssag.

Retsmødet følger en adfærdskodeks og processuelle regler. Den sagkyndige skal besvare spørgsmål på en objektiv, forståelig og omfattende måde. Der er ikke mulighed for krydsforhør i tysk procesret, men både dommeren og sagens parter må stille spørgsmål.

b) andre procedurer

I straffesager udpeger retten den sagkyndige fra et anerkendt register over retssagkyndige. Der bør kun vælges en anden person, hvis det er påkrævet på grund af særlige omstændigheder, jf. § 73, stk. 2, i strafferetsplejeloven. Retten kan vejlede den sagkyndige. Der findes andre regler i [Strafprozessordnung](#) (strafferetsplejeloven).

Oplysningerne heri blev indsamlet under projektet *Find en sagkyndig fra kontakter pr. land udvalgt af* [Det Europæiske Ekspertise- og Ekspertinstitut \(EEEI\)](#)

Sidste opdatering: 27/04/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Estland

I. Lister og registre over sagkyndige

Ifølge den estiske lov om kriminaltekniske undersøgelser er en sagkyndig en person, der giver udenretslig eller retslig bistand i sager, hvor dette er tilladt i henhold til lovgivningen. Nogle sagkyndige er ansat af statslige institutioner ("kriminaltekniske sagkyndige"), mens andre er opført på en liste, der føres af en sammenslutning af sagkyndige.

Der føres officielle lister over sagkyndige i Estland. Listerne er tilgængelige for alle. Listerne kan downloades eller læses [her](#) og [her](#).

Det estiske kriminaltekniske institut, der er et statsligt kriminalteknisk laboratorium, er ansvarligt for at ajourføre disse lister. En person, der opfylder kravene i artikel 6, stk. 1, nr. 1)-3), og stk. 2, nr. 1) og 2), i loven om kriminaltekniske undersøgelser, skal være opført på den anden liste, der er nævnt ovenfor.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Minimumsbetingelserne for tildeling af status som kriminalteknisk sagkyndig er baseret på loven om kriminaltekniske undersøgelser. Kompetencen til at fungere som kriminalteknisk sagkyndig erhverves gennem uddannelse.

Uddannelsen som retsmediciner udbydes på universitetet i Tartu i form af en fireårig retsmedicinsk uddannelse med klinikophold. Studerende erhverver faglige kvalifikationer hos EFSI, som er et af undervisningsstederne på universitetet i Tartu.

Der er ingen uddannelsesinstitution til uddannelse af kriminaltekniske sagkyndige inden for andre kriminalvidenskabelige områder i Estland. Sagkyndige undervises i EFSI af erfarne fagfolk. I de fleste tilfælde varer uddannelsen to år. Uddannelsesplanen indeholder både generelle og mere specifikke emner, og planen tager sigte på, at den sagkyndige opnår faglige kompetencer. Uddannelsesplanen er udarbejdet på grundlag af de særlige forhold, der gør sig gældende for de enkelte fagområder, idet der også tages hensyn til praktikantens faglige akademiske baggrund og tidligere erhvervs erfaring.

Hvis en ansat opfylder de betingelser, der er fastsat for en kriminalteknisk sagkyndig i loven om kriminaltekniske undersøgelser, har gennemført uddannelsen og har opnået tilstrækkelig erfaring til at kunne afgive uafhængige sagkyndige erklæringer, får vedkommende status som kriminalteknisk sagkyndig. Man kan begynde at arbejde som kriminalteknisk sagkyndig efter at have aflagt ed som kriminalteknisk sagkyndig i henhold til loven om kriminaltekniske undersøgelser.

III. Vederlag til sagkyndige

Finansieringen af den sagkyndiges undersøgelser er beskrevet i kapitel 5 i loven om kriminaltekniske undersøgelser. Gennemførelsen af undersøgelser i en statslig kriminalteknisk institution finansieres over statens årlige budget. De nøjagtige satser for undersøgelser fremgår af § 26 i loven om kriminaltekniske undersøgelser.

Der er ikke fastsat en bestemt metode til godtgørelse af sagkyndige. I de fleste tilfælde skal sagkyndige give et tilbud, før de udnævnes. Retsplejeloven indeholder også bestemmelser om refusion af den sagkyndiges udgifter.

Undersøgelsesudgifterne omfatter alle de omkostninger, der er afholdt i forbindelse med undersøgelsen, herunder omkostninger, der opstod som følge af anvendelsen af sagkyndige eller institutioner som underleverandører. Omkostninger til anvendelse af udenretslige sagkyndige kan indgå i sagsomkostningerne.

Sagkyndige kan modtage et forskud på omkostningerne.

IV. Sagkyndiges ansvar

Sagkyndige skal underrette alle parter, der er involveret i retssagen, om indledningen af undersøgelsen. Forsættlig afgivelse af en falsk sagkyndig erklæring er en strafbar handling i henhold til straffelovens § 321.

Sagkyndige holdes ansvarlige i henhold til den almindelige aftale og erstatningsret. Derudover omhandler en specifik strafferetlig bestemmelse den sagkyndiges ansvar, nemlig bestemmelsen om falske beskyldninger: 1) Fremsættelse af bevidst falske beskyldninger om, at en anden person har begået en strafbar handling, straffes med bøde eller op til et års fængsel. 2) Samme handling kan, hvis den involverer svigagtig frembringelse af bevismateriale, straffes med bøde eller op til fem års fængsel.

Sagkyndige er ikke forpligtede til at dække et eventuelt ansvar via en erhvervsansvarsforsikring.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

Lovbestemmelser om sagkyndiges arbejde i Estland findes her:

[Riigi Teataja](#)

[Strafferetsplejeloven](#)

[Den civile retsplejelov](#)

[Lov om kriminaltekniske undersøgelser](#)

Der er ingen forskelle mellem udnævnelsen af sagkyndige i civil- og forvaltningsretlige sager. I straffesager udnævnes en kriminalteknisk sagkyndig efter anmodning til EFSI til at bistå anklagemyndigheden og retten, hvis det er nødvendigt.

Sagkyndig er ikke en beskyttet titel i Estland. Der anvendes sagkyndige i mere end 70% af straffesagerne, 30% af de civile sager og 10% af de forvaltningsretlige sager.

V.1. Udnævnelse af sagkyndige

Sagkyndige kan udnævnes af retten og, i visse tilfælde, af parterne. Der kan også udnævnes sagkyndige med henblik på den indledende procedure forud for retssagen. Den sagkyndige skal ikke nødvendigvis være opført på en af listerne. I straffesager kan en sagkyndig i fasen forud for retssagen udnævnes af politiet (efterforskningsmyndigheden) eller en anklager.

Hvis parterne ikke udnævner en sagkyndig eller ikke når til enighed om, hvem de skal udnævne, eller hvis der er uenighed om sagkyndig erklæring forud for retssagen, kan retten udnævne en sagkyndig. I civile sager skal parterne betale et depositum for omkostningerne til den sagkyndige forud for udnævnelsen. Parterne kan fremsætte forslag om, hvem der skal udnævnes som sagkyndig, men disse er ikke bindende for retten.

Der er ingen væsentlige forskelle med hensyn til udnævnelse af sagkyndige i de forskellige retter og inden for de forskellige retsområder.

Beskikkede sagkyndige er ved lov forpligtet til at indberette enhver interessekonflikt.

V.2. Procedure

Civile sager

Der stilles generelt krav om, at sagkyndige skal udføre deres arbejde grundigt, fuldstændigt og objektivt og sikre, at de erklæringer, der afgives, er videnskabeligt funderede. Dette gælder for alle typer retssager.

Parterne kan gøre indsigelse mod rapporten ved at afgive erklæringer eller forelægge erklæringer fra andre sagkyndige.

Retten er ikke bundet af den sagkyndiges erklæring. Retten kan tage den sagkyndiges erklæring til følge, selv om en af parterne har anfægtet den under retssagen.

Ikke desto mindre vil retten, selv om en sagkyndig erklæring kun udgør ét bevismiddel blandt andre, tage hensyn til den sagkyndige erklæringss bevisværdi i forhold til andre beviser.

Der er ikke fastsat nogen procedure for, at sagkyndige mødes eller krydsforhøres før retssagen.

En sagkyndig må kontakte parterne under sagen, hvis den sagkyndige har brug for flere oplysninger.

1. Sagkyndig rapport

I Estland kan sagkyndiges rapporter fremlægges skriftligt og i visse tilfælde mundtligt. Bortset fra i straffesager skal den sagkyndige ikke strukturere sin rapport på en bestemt måde.

Den sagkyndige forventes at behandle parternes argumenter i den endelige rapport. Når parterne anmoder om en supplerende rapport som følge af problemer i den oprindelige rapport, kan retten kræve en supplerende rapport. I tilfælde af uklarheder, modsigelser eller mangler i en sagkyndig erklæring, som ikke kan afklares ved yderligere spørgsmål, har retten ret til at bestille en ny undersøgelse. Den nye undersøgelse udføres af den samme eller en anden sagkyndig.

2. Retsmøde

Sagkyndige deltager ikke i indledende retsmøder, men indkaldes til retsmøder for at besvare spørgsmål fra enten retten eller parterne. Det er almindelig praksis, at sagkyndige krydsforhøres. Sagkyndige kan høres via telefonkonference, hvis parterne indvilger heri forud for retsmødet.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af [European Expertise & Experts Institute – EEI](#).

Sidste opdatering: 22/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Grækenland

I. Lister og registre over sagkyndige

I Grækenland er sagkyndige opført efter fagområde. Retterne i første instans fører registre over sagkyndige (*protodikeia*). Registrerne er offentligt tilgængelige, men anvendes kun af dommere, som ønsker at udnævne en sagkyndig. Retten kan udnævne én eller flere sagkyndige, hvis den finder, at udestående spørgsmål kræver særlig viden. Retten er desuden forpligtet til at udnævne sagkyndige, hvis en part anmoder herom, forudsat at retten finder, at der er behov for særlig viden.

Sagkyndige skal ansøge om at blive opført i registret.

Efter en offentlig indkaldelse af ansøgninger ved en civil domstol (*politikó*) eller forvaltningsdomstol (*dioikitikó*) i første instans (via rettens officielle websted) kan enhver, der er interesseret, indgive en skriftlig ansøgning med personoplysninger til justitssekretæren, hvori den sagkyndige erklærer, at vedkommende: hverken er dømt eller tiltalt for en strafbar handling (*kakóúrgima*) eller mindre forseelser (*plimélima*) og som følge heraf er blevet frataget sine politiske rettigheder

ikke er blevet frataget sin tilladelse til at drive erhverv

ikke er blevet frataget sin rådighedsret over ejendom på grund af insolvens eller værgemål

ikke er dommer, anklager eller justitssekretær.

Efter afslutningen af ansøgningsproceduren, der finder sted hvert år, offentliggøres et udkast til et register over sagkyndige. Efter en indsigelsesperiode godkendes det endelige register af den af flere medlemmer bestående ret i første instans (*polymelés protodikeio*).

I forbindelse med straffesager forvaltes registret over sagkyndige af rådet af dommere i småsager (*symvoúlio plimmeleiodikón*) efter anklagemyndighedens forslag. Sagkyndige skal opfylde en række betingelser:

De skal være ældre end 21 år.

De skal have rets- og handleevne og må ikke være psykisk handicappede.

De må ikke være dømt for en strafbar handling og som følge heraf frataget deres politiske rettigheder eller være blevet afskediget fra en stilling i det offentlige.

De må ikke være frataget deres tilladelse til at drive erhverv.

De må ikke have forårsaget de forhold, der er genstand for den sagkyndige erklæring.

De må ikke være kompetente dommere, anklagere, sekretærer eller justitssekretærer i den relevante retssag.

De må ikke være dømt for samme forbrydelse som den tiltalte.

De må ikke være sagsøgtes ægtefælle, søskende eller nære slægtninge.

Sagkyndige kan slettes af registret, hvis de ønsker det, hvis de ikke længere opfylder kravene, eller hvis den kompetente myndighed beslutter det.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Sagkyndige skal være medlem af en brancheforening for at kunne kalde sig sagkyndig.

III. Vederlag til sagkyndige

I straffesager betaler staten den sagkyndiges vederlag. I civile retssager skal sagsøger betale et forskud på omkostningerne til de sagkyndige, der udnævnes af retten. Når retssagen er afsluttet, betales omkostningerne af den tabende part. Parterne kan på visse betingelser få retshjælp med hensyn til den sagkyndiges vederlag.

IV. Sagkyndiges ansvar

Sagkyndige holdes ansvarlige i henhold til den almindelige aftale og erstatningsret. De er ikke forpligtede til at dække deres eventuelle ansvar via en erhvervsansvarsforsikring.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

De vigtigste lovbestemmelser, der finder anvendelse på retssagkyndige i Grækenland, er artikel 368-392 i den græske retsplejelov (*kódikas politikís dikonomías*) og artikel 20, stk. 7, i kongeligt dekret nr. 566/1968, lov 2882/2001 (lov om ekspropriation (*kódikas anagastikón apallotrióseon*)). Fra sag til sag kan artikel 159-168 i den græske lov om forvaltningsprocedurer (*kódikas dioikitikís dikonomías*) og artikel 183-203 i den græske strafferetsplejelov (*kódikas poinikís dikonomías*) også finde anvendelse.

Retten har skønsmæssige beføjelser til at kræve bevisoptagelse, eftersom det at afdække sandheden vejer tungest. Denne beføjelse begrænses kun af princippet om kontradiktorisk sagsbehandling.

1. Udnævnelse af sagkyndige

Sagkyndige kan udnævnes af retten og af de involverede parter. Sagkyndige i forvaltningsretlige sager udnævnes på samme måde som i civile sager. I sager ved kriminalretten kan en sagkyndig udnævnes af anklageren eller retten i undersøgelsesfasen. Til dette formål findes der et andet register end i civile sager, og den sagkyndige skal opfylde strengere krav end i civil- og forvaltningsretlige sager.

a) Rettens udnævnelse

Den civile domstol eller kriminalretten har beføjelse til at udnævne en sagkyndig enten af egen drift eller på en parts udtrykkelige anmodning, hvis de relevante forhold ikke kan fastslås på anden vis. I dette tilfælde udsættes den mundtlige forhandling til en senere dato efter indgivelsen af den sagkyndiges rapport. Det står retten frit for at udnævne enhver person, som den anser for egnet til at optræde som sagkyndig. Den sagkyndige skal indberette enhver interessekonflikt til retten. Beskikkede sagkyndige har adgang til sagsakterne.

b) Parternes udnævnelse

Der er tre typer partsudnævnte sagkyndige i Grækenland: tekniske rådgivere (artikel 391-392 i den civile retsplejelov, artikel 167 i lov om forvaltningsprocedurer, artikel 204 ff. i strafferetsplejeloven), udenretslige sagkyndige og sagkyndige vidner. Den tekniske rådgiver udpeges af parten for at kontrollere en beskikkets sagkyndigs arbejde. Den udenretslige sagkyndige vælges af parten. Den sagkyndiges rapport skal gøres gældende og forelægges af parterne, da den ellers vil blive afvist. Hvis disse krav er opfyldt, undersøger og vurderer retten frit den sagkyndiges erklæring. Rapporten betragtes ikke som bevismateriale. Den er snarere knyttet til retsgrundlaget for sagsøgerens argumenter. Sagkyndige vidner er vidner med særlig videnskabelig eller teknisk viden, som afhøres af retten.

Retten kan afgøre, om den vil basere præmisserne i sin dom på den sagkyndiges erklæring. Retten kan endog basere sin dom på den sagkyndiges udtalelse, selv om den sagkyndiges rapport er blevet udarbejdet under tilsidesættelse af retsplejereglerne. Hvis tilsidesættelsen af retsplejereglerne er alvorlig, anses den sagkyndiges rapport dog for ikke for at eksistere. I dette tilfælde kan dommeren ikke basere præmisserne i sin dom på den sagkyndiges erklæring.

2. Procedure (civile sager)

Beskikkede sagkyndige kan krydsforhøres af parternes tekniske rådgivere, hvis parterne har hyret sådanne rådgivere. Den sagkyndiges eneste forpligtelse er at indgive rapporten. Partsudnævnte sagkyndige har lov til at være i kontakt med parterne under retssagen, mens beskikkede sagkyndige skal have rettens tilladelse til at tage kontakt til parterne.

a) Sagkyndig rapport

I forbindelse med den græske procedure for sagkyndige skal der ikke nødvendigvis udarbejdes en foreløbig sagkyndig rapport. Hovedrapporten kan fremlægges skriftligt eller mundtligt. Den sagkyndige skal ikke anvende en bestemt struktur, når han udarbejder sin rapport.

Hvis retten finder, at rapporten er ufuldstændig, eller hvis den sagkyndige har udvist forsømmelighed, kan retten af egen drift eller på parternes anmodning træffe afgørelse om, at der skal udarbejdes en ny eller supplerende rapport. Retten kan også bestemme, at den sagkyndige skal betale retsafgifterne på grund af den sagkyndiges forsømmelighed.

Den sagkyndiges rapport kan anfægtes i parternes erklæringer og en anden sagkyndigs erklæring.

b) Retsmøde

Dommeren pålægger kun den sagkyndige at deltage i retsmøderne i særlige tilfælde.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af European Expertise & Experts Institute (EEI).

Sidste opdatering: 27/04/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Frankrig

I. Lister og registre over sagkyndige

De enkelte appeldomstole og den øverste franske domstol for civil- og strafferetlige sager (kassationsdomstolen – "Cour de cassation") fører en liste eller et register over sagkyndige.

Domstole og anklagere kan dog udnævne enhver person, der anses for egnet og kompetent. I givet fald skal de begrunde deres valg.

Listerne over sagkyndige offentliggøres på domstolenes websteder og navnlig på webstederne for kassationsdomstolen og appeldomstolene.

For at blive registreret på en domstols liste skal sagkyndige opfylde følgende betingelser:

Den sagkyndige må ikke være fyldt 70 år. I praksis skal den sagkyndige være mellem 35 og 57-58 år for at blive registreret på en liste over sagkyndige.

Den sagkyndige skal være statsborger i en EU-medlemsstat.

Den sagkyndige må ikke have handlet i strid med ære, redelighed og god moral.

Den sagkyndige må ikke have været genstand for en disciplinær eller administrativ sanktion, der fører til afskedigelse, fjernelse fra registret eller tilbagekaldelse eller inddragelse af en tilladelse til at optræde som sagkyndig.

Den sagkyndige må ikke have været omfattet af personlig konkurs eller andre sanktioner, der er omhandlet i handelsloven.

Den sagkyndige skal have en vis erhvervs erfaring inden for sit fagområde.

Den sagkyndige må ikke have udøvet nogen form for aktivitet, der er uforenelig med den uafhængighed, der er nødvendig for udøvelsen af hvervet som retssagkyndig.

Den sagkyndige skal have udført sit primære arbejde inden for rettens område.

Sagkyndige, der er specialiseret i oversættelser, og som ansøger om at blive optaget på en liste ved en ret i første instans, skal udøve deres erhverv inden for den specifikke domstols lokalområde eller bo i dette område, hvis de er gået på pension.

Den sagkyndiges ansøgning behandles af anklagemyndigheden og dommerne ved retten i første instans. Afgørelsen træffes af en gruppe af dommere ved appelretten.

Sagkyndige skal aflægge ed, inden de registreres.

For at blive opført på kassationsdomstolens liste (national liste) skal den sagkyndige have været opført på en appelrets liste (regional liste) i mindst fem år.

Enhver sagkyndig, der registreres for første gang, skal ansøge om forlængelse efter tre år. Efterfølgende skal sagkyndige ansøge om forlængelse hvert femte år. Afgørelsen om ikke at forlænge en sagkyndigs opførelse på listen skal begrundes og kan bestrides.

Appelretten kan fjerne sagkyndige fra registret som en disciplinær sanktion, der kan bestrides.

En etisk kodeks offentliggøres af den [franske sammenslutning af sagkyndige](#).

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Generelt skal sagkyndige være tilstrækkeligt kvalificerede inden for deres fagområde.

Sagkyndige skal have erhvervserfaring og kendskab til retsplejereglerne, navnlig de regler, der finder anvendelse på sager, hvor der anvendes sagkyndige.

De skal deltage i efter- og videreuddannelse, hvilket kontrolleres hvert femte år af appeldomstolene. Videreuddannelsen af sagkyndige omfatter:

undervisning inden for deres fagområde, som udbydes af faglige organisationer

kurser om proceduren i sager, hvor der anvendes sagkyndige, som udbydes af dommere og sammenslutninger af sagkyndige.

III. Vederlag til sagkyndige

I straffesager reguleres den sagkyndiges honorar ved lov i forbindelse med visse opgaver, som den sagkyndige varetager. Inden for nogle fagområder kan anklageren eller undersøgelsesdommeren iværksætte et udbud vedrørende den sagkyndiges opgaver og vælge det mest fordelagtige tilbud.

Justitsministeriet afholder omkostningerne til den sagkyndige over sit budget.

I civile sager beregnes vederlaget normalt på grundlag af det antal timer, som den sagkyndige har brugt på sagen, ganget med timesats. Hertil kommer udgifter og moms.

Retten træffer afgørelse om størrelsen af ekspertens vederlag inden for en procedure med kontradiktorisk sagsbehandling, idet den tager hensyn til, om rapporten blev fremlagt rettidigt, til kvaliteten af den sagkyndiges rapport og til graden af omhu, som den sagkyndige har udvist ved varetagelsen af sine opgaver.

Det er normalt sagsøger, der betaler et forskud på den sagkyndiges vederlag. Retten kan imidlertid pålægge begge parter at betale en del af forskuddet på sådanne omkostninger.

I den endelige afgørelse pålægger retten den tabende part at betale den sagkyndiges vederlag.

Der kan ydes retshjælp til dækning af omkostningerne ved den sagkyndiges arbejde.

IV. Sagkyndiges ansvar

Den sagkyndige er forpligtet til at dække et eventuelt ansvar via en erhvervsansvarsforsikring.

Forsikringen dækker den sagkyndiges civile ansvar og erhvervsansvar, herunder i forbindelse med opgaver i andre EU-medlemsstater.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

I straffesager kan sagkyndige udnævnes af undersøgelsesdommeren, den offentlige anklager eller af en politibetjent med passende beføjelser (*officier de police judiciaire*: en politibetjent, der i henhold til fransk ret har ansvaret for strafferetlige efterforskninger og har tilladelse til at anbringe mistænkte i forvaring).

I alle andre tilfælde udnævnes den sagkyndige udelukkende af retten enten af egen drift eller på en parts anmodning.

I civile sager er en foreløbig sagkyndig rapport ikke obligatorisk, men anbefales kraftigt og der stilles ofte eksplicit krav herom i civile retssager. Den sagkyndige afgiver en skriftlig endelig rapport. Hvis den sagkyndige finder det nødvendigt at rådføre sig med en tekniker, der er specialiseret inden for et andet fagområde, vedlægger den sagkyndige teknikerens erklæring som bilag til rapporten. Retten kan pålægge den sagkyndige at afgive mundtlig forklaring på et retsmøde, hvis rapporten er utilstrækkelig som grundlag for rettens afgørelse. Den endelige rapport skal besvare hvert af de spørgsmål, som retten har stillet, og tage hensyn til alle de bemærkninger, parterne har fremsat i forbindelse med den sagkyndiges arbejde.

1. Udnævnelse af sagkyndige

Titlen som retssagkyndig (*expert de justice*) er en beskyttet titel i strafferetten. Den sagkyndige er opført på en liste, der føres af appeldomstole og højesteret.

Der er mellem 8 000 og 10 000 retssagkyndige i Frankrig.

I civil-, handels- og forvaltningsretlige sager kan der udnævnes sagkyndige i den indledende procedure forud for retssagen. I 80 % af tilfældene udnævnes den sagkyndige i en sådan fase forud for retssagen.

Retten udnævner en sagkyndig, når den har behov for teknisk sagkundskab til bilæggelse af tvisten: Retten kan udnævne den sagkyndige af egen drift eller efter anmodning fra en af parterne. Dommeren afgør, hvilken part der skal betale et forskud på omkostningerne, som vil blive anvendt til at betale den sagkyndiges honorar.

Parterne kan foreslå en sagkyndig, men det er altid retten eller den offentlige anklager, der beslutter, hvilken sagkyndig der udnævnes. Medmindre der gives særlige grunde, skal den sagkyndige vælges fra en liste opstillet af en appeldomstol.

I civile sager inddrages parterne i høj grad i den sagkyndiges arbejde. De skal samarbejde og besvare alle anmodninger om dokumenter fra den sagkyndige.

De kan stille spørgsmål direkte til den sagkyndige under de kontradiktoriske retsmøder og kræve, at den sagkyndige udtaler sig om deres bemærkninger.

Disse muligheder er langt mere begrænsede i straffesager, hvor den sagkyndiges arbejde i høj grad afhænger af den dommer eller anklagemyndighed, der udnævnte den pågældende.

2. Procedure

De vigtigste retsakter om retssagkyndige i Frankrig:

strafferetsplejeloven og den civile retsplejelov

lov 71-498 af 29. juni 1971 om retssagkyndige som ændret ved flere lejligheder, navnlig den 18. november 2016

dekret af 23. december 2004 som ændret ved flere lejligheder.

De sagkyndige må være i kontakt med parterne under sagens behandling, men under nøje overholdelse af princippet om kontradiktorisk sagsbehandling.

Der er visse undtagelser i forbindelse med oplysninger, der er omfattet af lægers tavshedspligt, og forretningshemmeligheder.

Der er ikke fastsat nogen struktur for sagkyndiges rapporter, men der er iværksat initiativer til at afhjælpe denne mangel.

Der stilles dog krav om, at sagkyndige i rapporten skal:

uddybe deres argumentation

angive, hvilke dokumenter de har lagt til grund for deres udtalelse

besvare parternes erklæringer

anføre en fuldstændig liste over de dokumenter, de er blevet tilsendt.

Når retten har krævet en foreløbig rapport, fremsender den sagkyndige den til parterne med henblik på at indhente deres bemærkninger.

I straffesager skal den sagkyndige deltage i retsmødet. I civile sager kan retten anmode den sagkyndige om at deltage i retsmødet.

Den sagkyndige kan ved rettens afgørelse forpligtes til at udarbejde en supplerende rapport, f.eks. efter at parterne har kommenteret rapporten og stillet yderligere spørgsmål.

Retten kontrollerer, hvordan den sagkyndiges undersøgelser skrider frem. Denne opgave varetages af en særlig dommer ved retterne i første instans.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af European Expertise & Experts Institute – EEI.

Sidste opdatering: 10/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Kroatien

I. Lister og registre over sagkyndige

Beskikkede sagkyndige afgiver sagkyndige erklæringer på grundlag af deres ekspertviden, når det er nødvendigt for at fastslå eller præcisere de faktiske omstændigheder, der forelægges i sagen.

Distriktsdomstolene og handelsretterne fører en liste over sagkyndige, der kan udnævnes af domstolene, samt en liste over juridiske personer, institutter, institutioner og offentlige instanser, der har fået tilladelse til at optræde som sagkyndige (i det følgende benævnt "liste over juridiske enheder"). Listerne offentliggøres på domstolenes websteder.

Justitsministeriet fører en unik elektronisk [liste over sagkyndige, der kan udnævnes af domstolene](#), som er inddelt efter fagområder, og en [liste over juridiske enheder](#) for hele Republikken Kroatiens område, som begge offentliggøres på [justitsministeriets websted](#).

Proceduren for optagelse af sagkyndige på listen indledes med en anmodning til retspræsidenten for distriktsdomstolen eller handelsretten i den retskreds, hvor ansøgeren har bopæl, eller hvor den juridiske enhed har hjemsted. Statsborgere i EU-medlemsstaterne og statsborgere i lande, der har undertegnet aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-lande), som ikke har fast bopæl i Republikken Kroatien, skal indgive deres ansøgning til distriktsdomstolen i Zagreb eller handelsretten i Zagreb.

Hvis ansøgeren opfylder betingelserne, foretager retspræsidenten for den pågældende distriktsdomstol eller handelsret en vurdering af ansøgerens viden om retsvæsenets struktur, den offentlige forvaltning og den juridiske terminologi, inden den pågældende træffer afgørelse om ansøgerens optagelse på listen over sagkyndige. Eksamineringen varetages af distriktsdomstolens udvalg for vurdering af viden, der består af en formand og to medlemmer, som er dommere ved den pågældende domstol. En ansøger til et fuldtidsjob, som har afsluttet en juridisk kandidatuddannelse, er ikke forpligtet til at tage prøven. Retspræsidenten for den kompetente domstol henviser ansøgere, som har bestået prøven, til en erhvervsuddannelse, der udbydes af en brancheforening for retssagkyndige (dog er en retsmedicin, der er indehaver af en gyldig arbejdstilladelse, samt ansatte, som er sagkyndige i institutter, institutioner og offentlige instanser, ikke forpligtet til at gennemføre erhvervsuddannelsen inden for de fagområder, inden for hvilke disse institutter, institutioner og offentlige instanser er blevet bemyndiget til at afgive erklæringer som sagkyndig).

Når ansøgeren har afsluttet erhvervsuddannelsen og indsendt dokumentation for, at vedkommende opfylder betingelserne for at blive udnævnt til registreret sagkyndig eller for at afgive en sagkyndig erklæring, træffer retspræsidenten for den respektive distriktsdomstol/handelsret afgørelse om ansøgningen. Beskikkede sagkyndige eller juridiske enheder skal være forsikret i hele den periode, hvor de udoøver deres hverv som sagkyndig. Bevis for den indgåede aftale om ansvarsforsikring (forsikringspolice) skal forelægges retspræsidenten for den kompetente distriktsdomstol eller handelsret forud for optagelsen på listen og hvert efterfølgende år i den periode, hvor den pågældende er udnævnt eller godkendt som sagkyndig.

Sagkyndige på listen udnævnes for en periode på fire år. En juridisk enhed, et institut, en institution eller en offentlig instans skal have tilladelse til at fungere som retssagkyndig i en periode på fire år.

Den udnævnte sagkyndige aflægger ed for den retspræsident, der har udnævnt den pågældende til registreret sagkyndig.

Efter udløbet af den periode, for hvilken den sagkyndige er udnævnt, kan en på listen optaget sagkyndig genudnævnes for en periode på fire år, og en juridisk enheds, et institut, en institutions eller en offentlig instans' godkendelse som retssagkyndig kan forlænges. Anmodningen om genudnævnelse eller forlængelse af godkendelsen skal indgives senest 30 dage før udløbet af den nuværende mandatperiode.

Retspræsidenten for den relevante distriktsdomstol eller handelsret tilbagekalder (midlertidigt) udnævnelsen af en sagkyndig:

på den sagkyndiges anmodning

hvis den sagkyndige ændrer sin bopæl, hvis det fastslås, at betingelserne for registrering ikke var opfyldt, eller hvis betingelserne for udnævnelsen ikke længere er opfyldt

hvis den pågældende på grundlag af en endelig afgørelse fra den kompetente myndighed er blevet erklæret uegnet til at arbejde inden for det område, den pågældende er udnævnt til

hvis han/hun er blevet frataget sin rets- og handleevne ved en endelig dom

hvis han/hun er blevet dømt for en strafbar handling, der er til hinder for at arbejde inden for den offentlige forvaltning

hvis han/hun udfører sine opgaver som sagkyndig i ond tro eller forsømmeligt

hvis han/hun ikke, ved udløbet af den fastsatte frist, har fremlagt bevis for, at der er indgået en aftale om ansvarsforsikring for udøvelsen af hvervet som registreret sagkyndig

hvis han/hun ikke overholder bestemmelserne om tavshedspligt for så vidt angår forhold, som han/hun er blevet bekendt under udøvelsen af sit hverv som sagkyndig.

Retspræsidenten for den relevante distriktsdomstol eller handelsret fjerner permanent en sagkyndig fra listen, hvis den sagkyndige arbejder som beskikket retssagkyndig, efter at et midlertidigt afslag på eller forbud mod at arbejde som retssagkyndig har fået retskraft.

Sagkyndige eller juridiske enheder, der har fået tilladelse til at arbejde som beskikkede retssagkyndige, er forpligtede til straks at indberette enhver ændring af deres oplysninger til den domstol, der har udnævnt dem eller godkendt dem til optagelse på listen. Retten er forpligtet til straks at indføre disse ændringer på listerne over sagkyndige eller juridiske enheder, der kan udpeges som sagkyndige af domstolene.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

I bekendtgørelsen om beskikkede sagkyndige (Kroatiens officielle tidende 38/14, 123/15, 29/16 (berigtigelse) og 61/19) fastsættes betingelserne og proceduren for beskikkede sagkyndiges udnævnelse, rettigheder og pligter.

En person kan arbejde som beskikket sagkyndig, hvis han eller hun opfylder følgende betingelser:

1. Personen er statsborger i Republikken Kroatien, statsborger i en EU-medlemsstat eller statsborger i et EØS-land.

2. Personen er i stand til at udføre en beskikket sagkyndigs opgaver.

3. Personen har efter at have afsluttet den relevante uddannelse arbejdet inden for erhvervet:

i mindst otte år – hvis han/hun har afsluttet en universitetsuddannelse eller studier på ph.d.-niveau

i mindst ti år – hvis han/hun har gennemført en relevant bacheloruddannelse eller erhvervsbacheloruddannelse

i mindst 12 år – hvis han/hun har gennemført en relevant uddannelse på sekundærtrinnet, og der ikke er nogen relevant bachelor- eller erhvervsbacheloruddannelse eller uddannelse på ph.d.-niveau.

4. Personen har bestået prøven i viden om retsvæsenets struktur, den offentlige forvaltning og den juridiske terminologi.

5. Personen har gennemført en erhvervsuddannelse som defineret af den relevante brancheforening.

6. Personen har indgået en aftale om ansvarsforsikring for udøvelsen af hvervet som beskikket sagkyndig.

7. Personen har afsluttet den relevante uddannelse inden for de fagområder, hvor den pågældende har ekspertviden.

8. Der er ingen hindringer for, at personen kan træde i offentlig tjeneste.

Erhvervsuddannelsen må ikke vare længere end et år. Brancheforeninger er forpligtede til at udnævne vejledere til erhvervsuddannelsen. En registreret sagkyndig kan udnævnes til uddannelsesvejleder, hvis den pågældende har mindst fem års erfaring som beskikket sagkyndig. Listen over vejledere skal sendes til distriktsdomstolene og handelsretterne. Muligheden for, at en ansøger (der er indstillet til erhvervsuddannelsen) kan udøve hvervet som beskikket sagkyndig, fastlægges på grundlag af rapporten om den erhvervsuddannelse, som ansøgeren har gennemført. Senest en måned efter afslutningen af den faglige uddannelse skal den relevante brancheforening udarbejde en skriftlig udtalelse om, hvor stor succes ansøgeren har haft med sin uddannelse, og vedkommendes kompetence til at varetage arbejdet som beskikket sagkyndig på grundlag af en rapport udarbejdet af uddannelsesvejlederen. Den relevante brancheforening skal fremsende denne rapport til retspræsidenten for den relevante distriktsdomstol eller handelsret.

Speciallæger opfylder betingelserne for at blive optaget på listen efter at have bestået prøven.

Juridiske enheder kan blive retssagkyndige:

hvis de også er registreret inden for deres fagområde for et bestemt område

hvis deres ansatte er optaget på listen over sagkyndige for det område, der ansøges om godkendelse til

hvis de har en aftale om ansvarsforsikring for udøvelsen af hvervet som retssagkyndig.

III. Vederlag til sagkyndige

I retssager vælges sagkyndige primært fra listen over registrerede sagkyndige.

Beskikkede sagkyndige har ret til honorarer og godtgørelse for materielle omkostninger. Godtgørelsens størrelse fastsættes individuelt af retten i henhold til en særlig prisliste for godtgørelse for materielle omkostninger og honorarer til beskikkede sagkyndige. Ovennævnte prisliste er en integreret del af regelsættet for beskikkede sagkyndige.

Den beskikkede sagkyndige får godtgjort udgifterne til sit arbejde, når det er afsluttet.

IV. Sagkyndiges ansvar

En beskikket sagkyndig eller juridisk enhed skal være forsikret i hele den periode, hvor hvervet som sagkyndig udøves. Den laveste ansvarsforsikring for udøvelsen af hvervet som retssagkyndig er 200 000 HRK (ca. 26 807,50 EUR) for fysiske personer og 500 000 HRK (ca. 67 018,74 EUR) for juridiske enheder.

En statsborger i en EU-medlemsstat eller et EØS-land kan være forsikret med henblik på udøvelsen af hvervet som sagkyndig i hjemlandet.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

Udnævnelsen af sagkyndige er reguleret i retsplejelovene, dvs. den civile retsplejelov og strafferetsplejeloven.

VI. Udnævnelse af sagkyndige

Beskikkede sagkyndige udnævnes af retten på en parts anmodning eller af egen drift i en given retssag, når det er nødvendigt at fremlægge bevismateriale fra sagkyndige for at fastslå eller afklare de faktiske omstændigheder.

VI.1. Sagkyndig rapport

Formen af en beskikket sagkyndigs konklusioner og erklæringer er ikke reguleret. Retten afgør, om den sagkyndige kun skal fremlægge sine konklusioner og sin erklæring mundtligt under retsmødet, eller om de skal indgives skriftligt inden retsmødet. Domstolen fastsætter skriftligt en frist for indgivelse af konklusioner og erklæringer, som ikke må overstige 60 dage. Den sagkyndige skal altid udtale sig. Domstolen fremsender den skriftlige konklusion og erklæring til parterne senest 15 dage før det retsmøde, hvor konklusionerne vil blive drøftet.

VI.2. Retsmøde

Retten kan spørge ind til den sagkyndiges konklusioner under retsmødet.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af European Expertise & Experts Institute – EEI.

Sidste opdatering: 10/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Den originale sprogudgave af denne side er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog: er allerede oversat.

Find en ekspert - Luxembourg

I. Lister og registre over sagkyndige

Justitsministeriet fører et register over retssagkyndige. I registret skelnes der mellem sagkyndige inden for 12 områder. Det er tilgængeligt for alle fagfolk og offentligheden her. Selv om registret er udformet med henblik på straffe- og forvaltningsretlige sager, anvendes det også i civil- og handelsretlige sager.

Domstolene er ikke forpligtede til at udnævne sagkyndige fra registret, men de gør det typisk.

Fagfolk ansøger justitsministeriet om at blive opført på listen. Et fuldstændigt dossier (herunder et eksamensbevis inden for det relevante område, dokumentation for erhvervserfaring, et CV og en straffeattest) fremsendes til justitsministeriet, som derefter indleder kontrollen af bl.a. den sagkyndiges troværdighed. Ministeriet træffer afgørelse om, hvorvidt den sagkyndige skal registreres, ved at kontrollere ansøgerens kvalifikationer (herunder uddannelse inden for det pågældende fagområde og videregående uddannelse) og erfaring. Sagkyndige, der optages på listen, skal aflægge ed for retten.

Når ansøgeren er udnævnt til sagkyndig af justitsministeriet og har aflagt ed for en domstol, offentliggøres registrets indhold i Luxembourgs officielle tidende. Når sagkyndige er opført på listen, har de ikke nogen særlige forpligtelser. Det er ikke nødvendigt at sende en aktivitetsrapport til ministeriet. De er ikke forpligtede til at følge en løbende uddannelse. Registret ajourføres løbende.

Sagkyndige kan fjernes fra listen, hvis de tilsidesætter deres forpligtelser eller faglige etiske regler eller af andre alvorlige årsager. Sådanne årsager foreligger, hvis de ikke længere har de krævede kvalifikationer, har forsømt deres forpligtelser eller ikke længere udviser den fornødne troværdighed, f.eks. er fundet skyldige i en forbrydelse. En ekspert fjernes fra listen ved afgørelse truffet af ministeren i samråd med den offentlige anklager og efter høring af den pågældende sagkyndige. Afskedigelsen sker ved ministeriel bekendtgørelse om tilbagekaldelse af opførelsen på listen. Der kan gøres indsigelse mod tilbagekaldelsen ved forvaltningsdomstolen. Der findes ingen særlig adfærdskodeks eller etisk kodeks for sagkyndige. Etiske retningslinjer eller andre faglige adfærdskodekser, der gælder for den sagkyndiges specifikke erhverv, skal dog overholdes.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Sagkyndige skal have et vist uddannelsesniveau inden for deres fagområde for at kunne kalde sig sagkyndige. Uddannelsen vil være afgørende for, at de kan optages i justitsministeriets register over sagkyndige. Sagkyndige skal hverken være medlem af en faglig organisation eller forbedre deres kvalifikationer løbende for at arbejde som sagkyndige (der findes ikke noget system til videreuddannelse, men sagkyndige kan uddanne sig på frivillig basis).

III. Vederlag til sagkyndige

Vederlag til sagkyndige fastsættes ved lov. I særlige tilfælde, navnlig hvis den sagkyndiges opgaver er særligt komplicerede, kan retten beslutte ikke at anvende den lovbestemte takst. I praksis anmoder sagkyndige normalt parterne om at indgå aftale om betaling af et højere beløb end den lovbestemte takst. På det civile retlige område er den ene part forpligtet til at betale den sagkyndige på forhånd, når den sagkyndige er udnævnt af retten. Sagkyndige kan modtage forskud på deres honorarer, der overstiger den lovbestemte takst. Når sagen er afsluttet, træffer retten dog i sin afgørelse om sagens realitet afgørelse om, hvem der skal afholde de endelige omkostninger. Omkostningerne kan deles mellem parterne. Parterne kan få retshjælp for så vidt angår den sagkyndiges vederlag med de fastsatte satser.

I straffesager betales forskuddet altid af staten. Sagsøgte skal kun betale den sagkyndiges vederlag, hvis sagsøgte dømmes. Sagkyndige, som er udnævnt på anklagerens anmodning, kan også betales af staten.

IV. Sagkyndiges ansvar

Der gælder ingen særlige regler for sagkyndiges ansvar. Deres handlinger er således omfattet af almindelige erstatnings- og aftaleretlige regler. Disse regler fastsætter ikke et loft over ansvaret. Sagkyndige er ikke forpligtede til at dække deres eventuelle ansvar via en erhvervsansvarsforsikring.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

Udnævnelsen af eksperter er omfattet af en specifik lov af 7. juli 1971 ("loi du 7 juillet 1971 portant en matière répressive et administrative, institution d'experts, de traducteurs et d'interprètes assermentés et complétant les dispositions légales relatives à l'assermentation des experts, traducteurs et interprètes"). Denne lov vedrører kun straffe- og forvaltningsretlige sager. Der findes ingen særlig lovgivning på det civile retlige område. Visse bestemmelser i strafferetsplejeloven og den civile retsplejelov er relevante, og det samme gælder den generelle lov om forvaltningsprocedurer af 21. juni 1999 ("loi du 21 juin 1999 portant règlement de procedure devant les juridictions administratives").

Der er ingen grundlæggende forskelle mellem udnævnelsesprocedurerne på det civil-, forvaltnings- og strafferetlige område. I straffesager har sagsøgte imidlertid mere omfattende rettigheder end i andre sager. Langt de fleste af de retssagkyndige udnævnes i forbindelse med indledende procedurer forud for retssager. Mindst halvdelen af anmodningerne om udnævnelse af en sagkyndig indgives som led i en indledende procedure. Det er ikke særlig almindeligt, at der udnævnes sagkyndige under selve retssagen.

1. Udnævnelse af sagkyndige

I Luxembourg udnævnes retssagkyndige af domstolene eller hyres af parterne. Kun dommere kan udnævne sagkyndige med status som retssagkyndige, enten på parternes anmodning eller af egen drift. I straffesager udnævner undersøgelsesdommeren ("juge d'instruction") ofte den sagkyndige, på enten den sagsøgte eller anklagerens anmodning. Undersøgelsesdommeren kan også udnævne den sagkyndige af egen drift. Da undersøgelsesdommerens afgørelse er en foreløbig afgørelse, finder princippet om kontradiktorisk sagsbehandling ikke anvendelse.

Inden for strafferetten er der særlige regler for sagkyndige, som er til rådighed for sagsøgte til at afgive en supplerende eller ny sagkyndig erklæring.

I civil-, handels- og forvaltningsretlige sager kan der udnævnes en sagkyndig forud for retssagen, hvis der er tale om et særligt hastende tilfælde.

a) Rettens udnævnelse

Under selve retssagen udnævner retten en retssagkyndig, når den har behov for rådgivning om tekniske spørgsmål, der opstår under sagens behandling. Domstolene kan gøre dette på parternes anmodning eller af egen drift. Sagkyndige skal indberette eventuelle interessekonflikter med en part.

Det er muligt at udnævne en sagkyndig forud for en retssag, hvis sagen haster, eller hvis der er behov for sagkundskab med henblik på en kommende retssag om sagens realitet. Udnævnelsen af en sagkyndig i denne indledende fase er det eneste aspekt af proceduren, som kræver, at parterne indgiver en specifik anmodning. Generelt kan denne procedure ikke indledes, uden at sagsøgte har haft mulighed for at blive hørt af dommeren. I særligt hastende tilfælde kan retssagkyndige dog udnævnes straks, men i dette tilfælde skal den sagsøgte have mulighed for at blive hørt på et senere tidspunkt.

Når parterne anmoder om, at der udnævnes en retssagkyndig, eller tager stilling til et forslag fra retten om at udnævne en sagkyndig, kan parterne foreslå sagkyndige og indgå aftale om en bestemt sagkyndig. Hvis retten beslutter at udnævne en retssagkyndig af egen drift, bør den underrette parterne herom og anmode dem om at fremsætte deres bemærkninger, inden der træffes en sådan afgørelse. Domstolene er ikke forpligtet til at udnævne sagkyndige, der er opført i registret over sagkyndige, selv om de typisk gør det i praksis.

b) Parternes udnævnelse

Parterne udnævner aldrig retssagkyndige, men kan være involveret i rettens udnævnelse af en sagkyndig. De kan indgå aftale om den sagkyndiges opgaver, om fordelingen af omkostningerne og endda om en bestemt sagkyndig. I givet fald fremsender de en fælles skrivelse til den valgte sagkyndige. Hvis parterne er enige, kan dommeren tillade, at den pågældende sagkyndige udnævnes. Dette sker meget ofte i forbindelse med indledende procedurer.

2. Procedure (civile sager)

Når den retssagkyndige er udnævnt, indkalder den pågældende parterne for at drøfte sagen med dem. Sagkyndige kommunikerer sædvanligvis med parterne via deres advokater og holder også retten orienteret om udviklingen. Der er ingen specifikke regler for, hvordan dette håndteres, bortset fra kravet om til enhver tid at overholde princippet om kontradiktorisk sagsbehandling: Hver part har til enhver tid ret til at udtale sig om alle sagens aspekter.

Der er to begrænsninger for dette princip, nemlig i forbindelse med den sagkyndiges undersøgelser af rent faktuelle forhold og undersøgelser, der invaderer privatsfæren (dvs. lægeundersøgelser). I disse tilfælde skal den sagkyndige dog forelægge resultaterne af undersøgelserne for de øvrige parter, inden han færdiggør sin rapport.

Den kompetente domstol overvåger fremskridt med hensyn til den sagkyndiges undersøgelser. Retten kan, når den anmodes herom, erklære, at den sagkyndige ikke er tilstrækkeligt kvalificeret, og udnævne en anden sagkyndig. Da der i langt de fleste tilfælde kun udnævnes én sagkyndig, er der ikke fastsat nogen procedure for sagkyndiges møder før retssagen for at afklare spørgsmål.

a) Sagkyndig rapport

Den sagkyndige indgiver sin rapport skriftligt. Den sagkyndige skal ikke strukturere sin rapport på en bestemt måde. Den sagkyndige har pligt til at udføre sine opgaver loyalt og under overholdelse af princippet om kontradiktorisk sagsbehandling. Vedkommende skal behandle alle faktuelle spørgsmål i sit arbejde, men har ikke ret til at besvare retlige spørgsmål. Den sagkyndiges mandat afgrænses af retten. Det gælder dog ikke i forbindelse med procedurer, hvor den sagkyndige er udnævnt af parterne uden rettens mellemkomst, hvor den sagkyndige tager højde for parternes overvejelser.

En foreløbig rapport er ikke obligatorisk, men kan udarbejdes, hvis omstændighederne i den konkrete sag kræver det. Det gælder især, hvis der opstår nye spørgsmål under udførelsen af opgaverne, eller hvis parterne ikke samarbejder med den sagkyndige.

Det er sjældent, at den sagkyndige skal aflevere en supplerende rapport. Det kan være tilfældet, hvis den sagkyndige ikke har besvaret alle de spørgsmål, vedkommende er blevet bedt om at besvare, eller hvis der opstår yderligere spørgsmål på et senere tidspunkt. Retten afsiger en ny kendelse, hvoraf det fremgår, at der er behov for supplerende oplysninger, og det præciseres, hvilke spørgsmål der skal besvares. Parterne kan anmode dommeren om yderligere oplysninger. I praksis er det imidlertid mere sandsynligt, at en anden sagkyndig udnævnes, afhængigt af parternes tilfredshed med den første rapport.

Den sagkyndiges rapport kan anfægtes i erklæringer fra parterne eller en anden sagkyndig. Retten er ikke bundet af den holdning, der kommer til udtryk i den sagkyndiges rapport. Retspraksis fastslår, at retten kan fravige den sagkyndiges erklæring, hvis der er gode grunde hertil, dvs. hvis en eller begge parter dokumenterer, at den sagkyndige tager fejl. Modstridende rapporter har samme bevisværdi, uanset om den sagkyndige blev udnævnt af retten eller af parterne. Rapporter, der blev bestilt af en part, eller modstridende rapporter samt rapporter, der er skrevet, uden at den sagkyndige har respekteret princippet om kontradiktorisk sagsbehandling, kan fremlægges og drøftes under retssagen, men de har ikke samme bevisværdi som de rapporter, der er udarbejdet i henhold til dette princip.

b) Retsmøde

Sagkyndige behøver ikke at deltage i indledende retsmøder. De bør deltage i et retsmøde for at besvare spørgsmål fra retten efter at have afleveret deres rapport. De krydsforhøres ikke i retten.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af [European Expertise & Experts Institute – EEEI](#).

Sidste opdatering: 16/10/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Malta

I. Lister og registre over sagkyndige

Retten kan anvende en liste eller et register over personer, der er interesserede i at fungere som sagkyndige. Listen eller registret føres af justitsministeriet. Medlemmer af retsvæsenet har skønsmæssige beføjelser med hensyn til, hvem de udnævner som retssagkyndig fra den liste/det register, de har adgang til med henblik på intern brug. Dette register er udelukkende forbeholdt domstolene. Personer, der er interesserede i at blive sagkyndige, skal tilkendegive deres interesse, således at justitsministeriet kan anføre deres navn og oplysninger på listen. De aflægger ikke ed. De anmodes dog om at udfylde en due diligence-formular, hvori de giver samtykke til den kontrol, der foretages af justitsministeriet, og om sammen med formularen at fremsende en bekræftet kopi af deres eksamensbevis og/eller kvalifikationsbeviser, en nylig straffeattest, et Europass-CV og en skriftlig ansøgning. I alt 1 000 personer figurerer på listen over retssagkyndige. Retten kan dog udnævne enhver person, som den finder egnet og kompetent, selv om den pågældende ikke er opført på listerne (domstolene har valgfrihed). Endelig offentliggør domstolene også tre lister over retssagkyndige, nemlig arkitekter og civilingeniører, revisorer og ingeniører. Listerne offentliggøres i Maltas statstidende hvert år.

En liste over sagkyndige for 2019 er offentliggjort [her](#) (s. 4 ff. i PDF-udgaven).

II. Sagkyndiges kvalifikationer

De sagkyndige skal være kvalificerede for at kunne kalde sig sagkyndige, men de behøver ikke være medlem af en faglig organisation. Der er ikke noget system for løbende faglig udvikling eller krav om løbende dygtiggørelse. Der er ingen kurser for sagkyndige. Sagkyndig er ikke en beskyttet titel, og der skelnes ikke mellem forskellige typer sagkyndige. Listen/registret over personer, der er interesserede i at fungere som retssagkyndige, som føres af justitsministeriet, er inddelt efter fagområde.

III. Vederlag til sagkyndige

Den sagkyndiges vederlag beregnes efter en fast takst, men der er ingen begrænsninger for, hvordan en sagkyndig kan aflønnes. Den sagkyndiges vederlag betales af den ene part, men det er op til retten at afgøre, hvilken part der skal betale omkostningerne. Der er mulighed for, at parterne kan få retshjælp, og der er ikke nogen foreskrevne satser. Med hensyn til forskudsbetaling kan domstolen pålægge parterne at stille et depositum i retten, som vil blive hævet af den sagkyndige, når arbejdet er fuldført.

IV. Sagkyndiges ansvar

De generelle principper i erstatnings- og aftaleretten finder anvendelse uden loft over erstatningsansvaret. Sagkyndige er ikke forpligtede til at have en erhvervsansvarsforsikring.

V. Supplerende oplysninger

Udnævnelsen af sagkyndige er reguleret i [artikel 644-682](#) i den forvaltningsretlige og civile retsplejelov, kapitel 12 i Maltas lovbog.

På det strafferetlige område reguleres udnævnelsen af sagkyndige desuden af [artikel 650-657](#) i straffeloven, kapitel 9 i Maltas lovbog.

Udnævnelse af sagkyndige

I civile retssager udnævnes sagkyndige af en domstol og kan endog foreslås af parterne. Sagkyndige udnævnes således enten af retten af egen drift eller på parternes anmodning i tilfælde, hvor det er nødvendigt at afklare tekniske spørgsmål. Det er f.eks. tilfældet i forbindelse med byggesager, trafikulykker, regnskabsspørgsmål, helbredsmæssige problemer og vurdering af skader.

I straffesager vælges de sagkyndige af retten. Proceduren for indsigelse mod sådanne sagkyndige er den samme som i civile sager. I straffesager udfærdiger de sagkyndige deres rapport enten mundtligt eller skriftligt afhængigt af rettens anvisninger. Rapporten skal indeholde oplysninger om de faktiske omstændigheder og de forhold, der ligger til grund for den sagkyndiges konklusioner. Hvis rapporten fremlægges mundtligt, skal den nedfældes skriftligt af justitssekretæren eller af den person, der træder i dennes sted.

1. Rettens udnævnelse

Sagkyndige er ved lov forpligtet til at indberette interessekonflikter. Rapporter fra sagkyndige, der er udnævnt af retten, vejer tungere end rapporter fra sagkyndige, der er udnævnt af parterne.

2. Parternes udnævnelse

Der er ingen særlig procedure for parter udnævnelse af sagkyndige. Én enkelt sagkyndig kan udnævnes af parterne i fællesskab efter aftale. En domstol kan pålægge parterne at udnævne én enkelt sagkyndig.

VI. Procedure

A) Civile sager

Der er ingen forskel mellem udnævnelsesproceduren i forbindelse med henholdsvis indledende procedurer og procedurer forud for retssagen.

1. Sagkyndig rapport

Parterne forventes at give detaljerede instrukser til den sagkyndige og spørgsmål, som den sagkyndige bør tage op. Den retskendelse, der udnævner den sagkyndige, skal indeholde den sagkyndiges mandat. Når de sagkyndige indgiver deres rapporter og modtager deres honorar, opfordres de til at aflægge ed med hensyn til deres rapport, og på det tidspunkt krydsforhøres de af begge parter.

Der er ingen fast struktur for rapporten, og sagkyndige er ikke forpligtede til at udarbejde en foreløbig rapport. De forventes at behandle parternes spørgsmål i den endelige rapport. Artikel 665 i den forvaltningsretlige og civile retsplejelov, kapitel 12 i Maltas lovbog, indeholder bestemmelser om, hvad rapporten skal indeholde. Det fremgår, at rapporten skal indeholde oplysninger om de undersøgelser, der er foretaget, og begrundelsen for konklusionerne. Det fastsættes endvidere, at rapporten skal være maskinskrevet eller skrevet med blæk med tydelig og læsbar skrift. Rapporten bør ikke suppleres af oversigter eller modeller, medmindre retten tillader det, eller parterne giver deres samtykke hertil.

2. Retsmøde

Der stilles ikke krav om, at den sagkyndige skal deltage i et indledende retsmøde. Det forventes normalt, at de sagkyndige blot informerer parterne om eventuelle møder, de vil afholde. Anmodninger, som de sagkyndige måtte have til parterne, skal fremsættes under disse møder. Sagkyndige krydsforhøres normalt under retsmødet. Retten overvåger eller kontrollerer ikke, hvordan den sagkyndiges undersøgelser skrider frem, og foretager ikke nogen kvalitetskontrol. Parterne kan gøre indsigelse mod den sagkyndiges rapport både i form af egne erklæringer og erklæringer fra andre sagkyndige. Retten er ikke forpligtet til at bruge en sagkyndigs rapport, hvis den strider mod rettens egen overbevisning.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af European Expertise & Experts Institute – EEI.

Sidste opdatering: 22/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Den originale sprogudgave af denne side er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Find en ekspert - Nederlandene

I. Lister og registre over sagkyndige

I Nederlandene findes der to registre: et primært civilretligt og forvaltningsretligt register (LRGD) og et primært strafferetligt register (NRGD). Ud over disse er der et institut for sagkyndige inden for kriminalteknisk bevismateriale (NFI) og et institut for sagkyndige inden for miljølovgivning (STAB), der begge modtager midler fra den nederlandske stat. Derudover er der den nederlandske sammenslutning af speciallæger (NVMSR). De sagkyndige er opført på listen efter fagområde. Registrerne over sagkyndige føres på forskellige måder. LRGD og NVMSR er private, LRGD og NFI forvaltes af justitsministeriet, og STAB er en uafhængig instans, der kun arbejder for domstolene. Ingen domstol er ansvarlig for registret eller kvaliteten af de sagkyndige på listen. I Nederlandene er registret fuldstændigt uafhængigt af domstolene. Domstolene forlader sig på, at de pågældende instanser kvalitetssikrer de tjenesteydelser, de leverer. Dommerne er dog involveret i proceduren for godkendelse og/eller akkreditering af sagkyndige til optagelse i LRGD- og NRGD-registrerne.

Links:

- [Det nationale register over retssagkyndige](#)
- [Det nederlandske register over retssagkyndige](#)
- [Sagkyndige inden for miljølovgivning og fysisk planlægning](#)
- [Den nederlandske sammenslutning af speciallæger](#)

NRGD's, LRGD's og NVMSR's registre og STAB's websted er offentligt tilgængelige. Der findes søgeværktøjer, men parter må ikke henvende sig til STAB-sagkyndige, fordi de kun udnævnes til at rådgive dommere, og det ville skabe tvivl om deres uafhængighed. Oplysninger om sagkyndige er offentligt tilgængelige på webstedet [Find en ekspert](#). Dette værktøj dækker kun sagkyndige i LRGD-registret. Der søges efter fagområde. Alle sagkyndige, der arbejder i STAB, er også registreret i LRGD-registret.

Medlemmer af NVMSR skal gennemføre en uddannelse og bestå en prøve, før de kan betragtes som retssagkyndige.

Sagkyndige, der ønsker at blive registreret som NRGD-sagkyndige, skal gennemgå en akkrediteringsprocedure, hvor der tages hensyn til både det fagområde, som de bevisligt skal udmærke sig inden for, men også til deres rolle som retssagkyndig og de færdigheder, der kræves for at være en god sagkyndig i retssager. LRGD bygger på certificering af overholdelsen af de faglige standarder, der er fastlagt af de faglige organisationer og (branche) foreningerne inden for området, og en uddannelse i rollen som sagkyndig samt et system med løbende uddannelse.

STAB har meget strenge ansættelsesstandarder og et fast system med løbende uddannelse. Peer review af sagkyndiges rapporter er standard for STAB. Sagkyndige er ikke forpligtede til at aflægge ed. Sagkyndige kan fjernes fra registrerne efter formelle klager om, at de ikke har fulgt de regler for adfærd, der gælder for de forskellige domstole, og som i vid udstrækning er de samme.

Registrerne ajourføres af de administrative instanser, der forvalter dem.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Sagkyndige i LRGD skal være medlem af en faglig organisation for at kunne kalde sig sagkyndige. Det følger heraf, at kriterierne for professionalisme og uddannelseskravene fastsættes af denne organisation. NRGD fastsætter også høje uddannelsesmæssige standarder for, at en sagkyndig kan optages i registret. Sagkyndige er ofte medlem af en faglig organisation, men der findes "nicheområder", hvor der ikke er faglige organisationer, og derfor er det ikke strengt obligatorisk. I STAB, LRGD og med al sandsynlighed i NRGD stilles der krav om løbende uddannelse i form af løbende faglig udvikling. STAB afsætter f.eks. 15 % af tiden til dette formål, mens LRGD stiller krav om mindst seks timer om året. Ofte akkrediterer de faglige organisationer uddannelsesinstitutionerne. De skal bevise, at uddannelsen har fundet sted, dvs. forelægge lister over registreringer på webstedet fra uddannelsesinstitutionerne. Uddannelsen har to formål: kendskab til retsvæsenets struktur og sagkundskab.

III. Vederlag til sagkyndige

I straffesager og forvaltningsretlige sager betaler staten den sagkyndiges vederlag. Der er et fast takstsystem, og den sagkyndige skal foretage en beregning på forhånd. Hos STAB forholder det sig anderledes. STAB betales af miljøministeriet. I civile sager betaler parterne omkostningerne til den sagkyndige.

IV. Sagkyndiges ansvar

Sagkyndige holdes ansvarlige i henhold til den almindelige aftale og erstatningsret. Loven eller den dommer, der udnævner den sagkyndige, forpligter ikke sagkyndige til at tegne en ansvarsforsikring. Sagkyndige kan være forsikret gennem den virksomhed, som de arbejder for. Selvstændige sagkyndige tegner forsikring efter eget skøn, men flere faglige organisationer stiller krav om en ansvarsforsikring.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

De vigtigste lovbestemmelser, der finder anvendelse på retssagkyndige i Nederlandene, er artikel 194 i den civile retsplejelov og artikel 8.47 i Awb, loven om forvaltningsret, og en lov om retssagkyndige i straffesager.

Der er tale om rammebestemmelser: Detaljerede retningslinjer for retssagkyndige findes i [vejlædningen for sagkyndige](#) i nederlandske civilretlige sager.

Der er desuden en adfærdskodeks – med retsgrundlag – for sagkyndige i straffesager, og en adfærdskodeks for sagkyndige, der offentliggøres af den øverste forvaltningsdomstol. For de fleste former for sagkyndige stilles der yderligere krav til kvaliteten af den sagkyndiges erklæring og den sagkyndiges kvalifikationer.

Sagkyndig er ikke en beskyttet titel.

1. Udnævnelse af sagkyndige

Sagkyndige kan udnævnes af retten og af de involverede parter. Udnævnelse af sagkyndige i forvaltningsretlige sager foregår ligesom i civile sager med den forskel, at omkostningerne i forvaltningsretlige sager afholdes af staten, og at sagsomkostningerne i civile sager afholdes af parterne. I alle tilfælde har den beskikkede sagkyndige pligt til at besvare spørgsmål fra retten (eventuelt efter høring af parterne). I sager ved kriminalretten kan en sagkyndig udnævnes af anklageren eller dommeren i undersøgelsesfasen. Til dette formål findes der et lovreguleret register, hvor den sagkyndige skal opfylde strengere krav end i civil- og forvaltningsretlige sager. Alle beskikkede sagkyndige er ved lov forpligtede til at indberette enhver interessekonflikt.

1.a. Rettens udnævnelse

En civil domstol har beføjelse til at udnævne en sagkyndig enten af egen drift eller på en parts udtrykkelige anmodning, hvis de relevante forhold kun kan fastslås med hjælp fra en sagkyndig. I dette tilfælde udsættes den mundtlige forhandling til en senere dato efter indgivelsen af den sagkyndiges rapport. Det står i princippet retten frit for at udnævne enhver person, som den anser for egnet til at optræde som sagkyndig. Udnævnelse af en sagkyndig fra det relevante register er dog en praksis, der anvendes bredt af alle domstole. Den sagkyndige skal indberette enhver interessekonflikt til retten. Beskikkede sagkyndige har adgang til sagsakterne. I civile sager gælder særligt strenge regler for sagkyndige, som den beskikkede sagkyndige rådfører sig med under arbejdet, hvor parterne på forhånd skal vide, hvilke personer der høres, og hvilke spørgsmål de vil blive bedt om at besvare.

1.b. Parternes udnævnelse

Når parterne udnævner en sagkyndig, sker det normalt i begyndelsen af retssagen for at underbygge deres sag. Retten kan anvende den sagkyndiges erklæring til at afgøre en sag. På et hvilket som helst tidspunkt under sagen kan en dommer udnævne en sagkyndig efter anmodning fra parterne. De er alle forpligtede til at udføre deres arbejde i henhold til de gældende regler og adfærdskodekser for beskikkede sagkyndige.

Begge parter kan anmode om, at der udnævnes en bestemt sagkyndig, og der gælder ingen særlige regler. En dommer kan pålægge begge parter at udnævne én enkelt sagkyndig, men dette er ikke almindelig praksis.

2. Procedure

2.a. Civile sager

Retten overvåger kun forløbet af de sagkyndiges undersøgelser for så vidt angår tidsforbruget. Der er ingen kvalitetskontrol af den sagkyndiges arbejde, og der henvises ikke hertil i dommene. STAB får dog løbende tilbagemeldinger fra domstolene om de sagkyndiges arbejde, om end STAB sjældent bliver spurgt i civile sager.

Parterne kan gøre indsigelse mod rapporten ved at afgive erklæringer eller fremlægge en erklæring fra en anden sagkyndig. Domstolene er ikke bundet af den sagkyndiges rapport, men følger normalt den sagkyndige, de har udnævnt. Der er en tendens til, at erklæringer fra partsudnævnte sagkyndige tillægges mindre vægt end erklæringer fra sagkyndige beskikket af retten. Der er ingen procedurer, hvor sagkyndige mødes før retssagen eller krydsforhøres inden retssagen for at afklare spørgsmål og give retten mulighed for at forstå tvistens genstand.

De sagkyndige har ret til at være i kontakt med parterne under retssagen, men kun hvis det er nødvendigt for at fastlægge de faktiske omstændigheder, og hvis alle parter er til stede. Sagkyndige skal afholde møder med alle parter for at indhente deres bemærkninger, hvis faglige standarder ikke forhindrer dette, f.eks. lægevidenskabelige standarder.

1. Sagkyndig rapport

I Nederlandene findes der en standardrapport. Sagkyndige skal forelægge en foreløbig rapport, og parterne har ret til at fremsætte bemærkninger. Den sagkyndige skal behandle parternes argumenter både i den foreløbige rapport og i den endelige rapport. Rapporten skal ikke overholde andre specifikke krav. Hvis retten anmoder den sagkyndige herom, skal den sagkyndige udarbejde en supplerende rapport, f.eks. hvis der er yderligere spørgsmål. Rapporten fremlægges normalt skriftligt, men kan også fremlægges mundtligt ved et retsmøde.

2. Retsmøde

Retten pålægger kun den sagkyndige at deltage i retsmøderne i særlige tilfælde på parternes anmodning eller af egen drift. Krydsforhør er ikke almindelig praksis.

2.b. Andet

Der er ikke væsentlige forskelle mellem proceduren i civile sager og proceduren i andre sager.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af [European Expertise & Experts Institute – EEEI](#).

Sidste opdatering: 10/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Østrig

I. Lister og registre over sagkyndige

I Østrig er personer, der står til rådighed som sagkyndige i forbindelse med en retssag eller en efterforskning ved anklagemyndigheden, opført på den liste over sagkyndige, der føres af retspræsidenten for den regionale ret i første instans i den pågældende retskreds. Listen er opdelt efter fagområde.

Listen over sagkyndige er offentligt tilgængelig [her](#).

Sagkyndige skal ansøge om og bestå en prøve for at blive opført på listen over sagkyndige.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Ansøgere, der ønsker at blive beskikkede sagkyndige, skal dokumentere erhvervs erfaring inden for deres fagområde. Desuden skal den sagkyndige have indgående kendskab til de vigtigste principper i den østrigske retsplejelovgivning, vide, hvordan man udfærdiger en sagkyndig erklæring, og godtgøre henholdsvis ti eller fem års erhvervs erfaring i løbet af den periode, der går umiddelbart forud for registreringen (hvis der er tale om en universitetsuddannelse eller en videregående erhvervsuddannelse), inden for sit fagområde. Desuden skal den pågældende have fuld rets- og handleevne og være troværdig. For at være troværdige skal sagkyndige være hævet over enhver kritik i deres generelle adfærd, således at deres upartiskhed og kvaliteten af deres arbejde ikke kan drages i tvivl.

Ansøgningen om optagelse i registret over "autoriserede og certificerede" sagkyndige (EEEI's betegnelse er "anerkendte sagkyndige") skal indgives til retspræsidenten for den regionale ret i første instans i den retskreds, hvor ansøgeren har sin sædvanlige bopæl eller sit arbejdssted.

I forbindelse med registreringsproceduren pålægger den retspræsident, der er ansvarlig for registreringen, et underudvalg at udarbejde en sagkyndig erklæring om, hvorvidt betingelserne for registrering er opfyldt.

Sagkyndige skal aflægge ed, inden de registreres.

Hvis sagkyndige opfylder alle ovennævnte betingelser, udnævnes de for en periode på fem år af retspræsidenten med ansvar for registreringen. Sagkyndige skal ansøge om forlængelse hvert femte år. Opfylder de sagkyndige fortsat alle kravene på dette tidspunkt, vil optagelsen på listen over sagkyndige blive forlænget (oftest vil der ikke skulle bestås en ny prøve).

Sagkyndige kan slettes fra listen over sagkyndige, hvis de ønsker det, hvis de ikke længere opfylder kravene, eller hvis den kompetente retspræsident beslutter det. Afgørelsen om at slette eller ikke at forlænge en sagkyndigs registrering skal indeholde oplysninger om årsagerne til afvisningen og kan anfægtes.

En [etisk adfærdskodeks](#) offentliggøres af den østrigske sammenslutning af autoriserede og certificerede sagkyndige.

III. Vederlag til sagkyndige

III.1 Generelle oplysninger

Den østrigske lov om ret til vederlag ([Gebührenanspruchsgesetz](#)) finder anvendelse på honorarer til sagkyndige. Denne lov indeholder generelle regler, der gælder for sagkyndige. Den omfatter desuden et særligt system for godtgørelse af læger, antropologer, tandlæger, dyrlæger, sagkyndige inden for kemisk analyse og motorsagkyndige.

III.2 Honorar

Honoraret afhænger normalt af erklæringens kompleksitet. Der er bl.a. indført et særligt vederlagssystem i straffesager og familieretlige sager for visse sagkyndige (se III.1 ovenfor).

III.3 Betaling

Den sagkyndige skal fakturere sit honorar til retten senest fire uger efter, at den pågældende har afgivet sin erklæring. Generelt betales honorarer ved bankoverførsel.

III.3.1 Civile sager

I civile sager bestemmer retten normalt, inden den sagkyndige indleder arbejdet med erklæringen, at begge parter skal betale et forskud ("Kostenvorschuss") til retten. Forskudsbeløbet afhænger af sagens kompleksitet og omfanget af den sagkyndiges erklæring. Vederlaget beregnes normalt på grundlag af det antal timer, som den sagkyndige har brugt på sagen, ganget med en timesats. Udgifter og moms er også en del af den sagkyndiges vederlag. Retten afgør, i overensstemmelse med sin erfaring, hvilket beløb parterne skal deponere. Hvis det deponerede beløb ikke er tilstrækkeligt, kan der pålægges yderligere forskud.

III.3.2 Straffesager

I straffesager betaler staten den sagkyndiges vederlag. Omkostningerne godtgøres af den dømte i tilfælde af domfældelse.

III.3.3 Familieretssager

I familieretssager betaler staten som regel den sagkyndiges vederlag.

III.4 Retshjælp

Generelt ydes der retshjælp til personer, der helt eller delvist er ude af stand til at betale sagsomkostningerne, herunder omkostninger til sagkyndige, som følge af deres økonomiske situation. Retshjælpsmodtagerne skal tilbagebetale hele eller en del af vederlaget, hvis deres økonomiske situation bliver væsentligt bedre inden for tre år efter sagens afslutning. Bemærk, at den tabende part altid skal dække den vindende parts omkostninger.

III.5 Godtgørelse af honorarer til sagkyndige

Retten træffer afgørelse om sagsomkostningerne forbundet med den sagkyndige ved en selvstændig afgørelse om honorarer eller i forbindelse med sin retsafgørelse. Afgørelsen om tildeling af omkostningerne er således eksigibel.

IV. Sagkyndiges ansvar

Sagkyndige holdes ansvarlige i henhold til den almindelige aftale og erstatningsret. De er forpligtede til at dække deres eventuelle ansvar via en erhvervsansvarsforsikring.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

Webstedet for den [østrigske sammenslutning af autoriserede og certificerede sagkyndige](#) giver detaljerede oplysninger om omkostningerne (eksempler på vederlag) og om, hvilke betingelser der skal være opfyldt for at kunne blive opført på listen over sagkyndige. Webstedet er meget informativt og let tilgængeligt for offentligheden.

V.1 Retsgrundlag

De vigtigste lovbestemmelser, der gælder for retssagkyndige i Østrig, er:

artikel 351-367 i den [østrigske civile retsplejelov \(Zivilprozessordnung, ZPO\)](#)

artikel 31 i [loven om ubestridte krav \(Außerstreitgesetz\)](#)

artikel 52-53a i den [østrigske lov om forvaltningsprocedurer \(Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz 1991\)](#)

artikel 104, 112, 112a, 125-128 i den [østrigske strafferetsplejelov \(Strafprozessordnung 1975\)](#).

V.2 Udnævnelse af sagkyndige

Sagkyndige kan udnævnes af retten, men ikke af de involverede parter. Sagkyndige i forvaltningsretlige sager udnævnes på samme måde som i civile sager. Under den strafferetlige efterforskning kan den sagkyndige udpeges af anklageren.

V.2.a. Rettens udnævnelse

Den civile domstol har beføjelse til at udnævne en sagkyndig enten af egen drift eller på en parts udtrykkelige anmodning, hvis de relevante forhold kun kan fastslås med hjælp fra en sagkyndig. Det står retten frit for at udnævne enhver person, som den anser for egnet til at optræde som sagkyndig. Den sagkyndige skal indberette enhver interessekonflikt til retten. Beskikkede sagkyndige har adgang til de relevante retslige dokumenter.

V.2.b. Sagkyndige udpeget af parterne

I Østrig vælges en privat sagkyndig af en part. Den sagkyndiges rapport skal gøres gældende og forelægges af parterne, da den ellers vil blive afvist. Hvis disse krav er opfyldt, undersøger og vurderer retten frit den sagkyndiges erklæring. Rapporten betragtes som en del af bevismaterialet, men retten kan ikke annullere en beskikket sagkyndigs rapport. Den er snarere knyttet til retsgrundlaget for sagsøgerens argumenter.

Retten kan afgøre, om den vil basere præmisserne i sin dom på den partsudnævnte sagkyndiges erklæring.

V.3 Procedure

V.3.a. Sagkyndig rapport

Den sagkyndige rapport kan fremlægges skriftligt eller mundtligt. Den sagkyndige skal ikke anvende en bestemt struktur, når han eller hun udarbejder sin rapport.

Hvis retten finder, at rapporten er ufuldstændig, eller hvis den sagkyndige har udvist forsømmelighed, kan retten af egen drift eller på parternes anmodning træffe afgørelse om, at der skal udarbejdes en ny eller supplerende rapport. Retten kan også bestemme, at den sagkyndige skal betale retsafgifterne på grund af den sagkyndiges forsømmelighed.

Den sagkyndiges rapport kan forsøges anfægtet eller modvirket i parternes erklæringer eller en anden sagkyndigs erklæring.

I civile sager inddrages parterne i høj grad i den sagkyndiges arbejde. De skal samarbejde og besvare alle anmodninger om dokumenter fra den sagkyndige. De kan stille spørgsmål direkte til den sagkyndige under de kontradiktoriske forhandlinger og kræve, at den sagkyndige udtaler sig om deres bemærkninger.

V.3.b. Retsmøde

Hvorvidt og i hvilket omfang det i tilfælde af en skriftlig rapport er nødvendigt, at den sagkyndige deltager i et retsmøde, afgøres (i givet fald på parternes anmodning) af retten.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af European Expertise & Experts Institute EEEI.

Sidste opdatering: 23/10/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Polen

I. Lister og registre over sagkyndige

Hver regional domstol har sin egen liste over sagkyndige. Formanden for den regionale domstol er ansvarlig for offentliggørelsen. Se også: <https://lublin.so.gov.pl/lista-bieglych,m,m1,2,270> for Lublin eller http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf for Krakow. Registrerne er offentligt tilgængelige.

Der er et alderskrav — en person, der ønsker at være sagkyndig, skal være mindst 25 år. Sagkyndige skal have teoretisk og praktisk specialviden inden for bestemte områder af videnskab, teknologi, kunst, håndværk eller andre faggrupper. Kriterierne er ikke formaliseret. Det er formanden for den regionale domstol, som bedømmer, om kandidaten opfylder alle betingelser for at blive sagkyndig. Sagkyndige skal aflægge ed for at blive registreret. En person, der ønsker at blive optaget på listen over sagkyndige, skal indgive en ansøgning til formanden for den regionale domstol.

Den sagkyndige kan blive slettet fra registret af formanden for den regionale domstol:

på hans anmodning,

hvis den sagkyndige ikke længere opfylder kravene til at udføre denne funktion, eller hvis det fastslås, at han ikke opfyldte dem på registreringstidspunktet og stadig ikke lever op til dem

af væsentlige årsager, navnlig hvis han ikke udfører sin virksomhed korrekt.

Der findes ingen specifik adfærdskodeks eller etik for sagkyndige, men den sagkyndige skal overholde retsplejeloven/forvaltningsretlige love /strafferetsplejeloven.

Registrerne opdateres regelmæssigt. I januar hvert år bekendtgør formanden for den regionale domstol listen over sagkyndige, der er tilknyttet distriktsdomstolene og justitsministeriet og underretter alle om enhver ændring af listen og indledning af en straffesag eller sag om uarbejdsdygtighed i forbindelse med disse personer.

Sagkyndige er registreret for en periode på fem år.

Sagkyndige er opført på listen for bestemte brancher inden for videnskab, teknologi, kunst, håndværk og andre faggrupper. Listen over specialer er meget lang og forskelligartet.

Når sagkyndige er opført på listen, har de ikke nogen særlige forpligtelser. De er ikke forpligtet til at efteruddanne sig, selv om der findes relevante videregående uddannelser og kurser. Men hvis de ønsker at blive udnævnt for den næste periode, skal de i praksis kunne bevise, at de udvikler deres viden (deltagelse i kurser, konferencer, videregående uddannelser osv.).

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Sagkyndige skal have teoretisk og praktisk specialviden inden for bestemte områder af videnskab, teknologi, kunst, håndværk eller andre faggrupper.

Kriterierne er ikke formaliseret. Det er formanden for den regionale domstol, som bedømmer, om kandidaten opfylder alle betingelser for at blive sagkyndig.

Sagkyndige behøver ikke at være medlem af en brancheforening. Det kræves ikke formelt, at de løbende forbedrer deres kompetencer, og der findes ikke noget system for løbende faglig udvikling. Selv om de er sagkyndige, behøver de ikke dokumentere, at de deltager i videreuddannelseskurser, og der findes ingen metode til at teste den opnåede viden. Men hvis de ønsker at blive udnævnt for den næste periode, bør de kunne bevise, at de udvikler deres viden.

III. Vederlag til sagkyndige

Den sagkyndiges vederlag er fastsat i justitsministerens bekendtgørelse af 24. april 2013 om fastsættelse af honorarer til sagkyndige, engangsbeløb og dokumentation for udgifter, der er nødvendige for at afgive en udtalelse. Den sagkyndiges timesats er fast og en del af det grundbeløb, der er fastsat i budgetloven. Generelt beregnes den sagkyndiges vederlag i forhold til det antal timer, vedkommende har brugt på ekspertarbejdet samt vedkommendes uddannelsesniveau. Lovgivningen fastsætter en minimumssats og en maksimumssats.

Betalingen af de sagkyndiges vederlag varetages af retssystemet eller en af parterne. Parterne kan få retshjælp i forbindelse med den sagkyndiges vederlag uden fastsatte takster.

Vederlaget er fastsat ved lov. I særlige tilfælde, især i forbindelse med vanskelige opgaver, kan den lovbestemte takst overskrides ved en særlig domstolsafgørelse. Men i praksis skal de sagkyndige i civilretlige sager have parternes accept for at modtage højere honorarer.

I civile sager, og når den sagkyndige er udpeget af retten, pålægges en af parterne at betale den sagkyndige på forhånd. Sagkyndige kan få udbetalt et forskud på deres honorarer. Men når sagen er afsluttet, afgør retten i afgørelsen om sagens realitet, hvem der skal bære den endelige byrde. Den kan deles mellem parterne.

I straffesager aflønnes de sagkyndige af staten (og pålægges kun tiltalte, hvis vedkommende bliver dømt): Midler, der udbetales af staten, er underlagt statens finanskontrol, som kan anfægte betalinger, der er foretaget i strid med loven om de offentlige finanser.

IV. Sagkyndiges ansvar

I henhold til straffelovgivningen kan en sagkyndig, der afgiver falske udtalelser, idømmes fængsel i op til ti år.

Der findes ingen særlig civilretlig bestemmelse herom. Generelle civilretlige bestemmelser (erstatningsret/aftaleret) finder anvendelse på sagkyndiges ansvar.

Sagkyndige er ikke forpligtede til at lade deres eventuelle ansvar dække via en erhvervsansvarsforsikring.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

Udnævnelsen af sagkyndige er reguleret ved justitsministerens bekendtgørelse af 24. januar 2005. Yderligere bestemmelser findes i lovene om civil retspleje, strafferetspleje og forvaltningsretlige procedurer. I civile sager kan parterne anmode om, at der udpeges en sagkyndig. I forbindelse med den civile retspleje afhænger udpegelsen af en sagkyndig normalt af, at de sagsøgende parter betaler et forskud til dækning af omkostningerne i forbindelse med udarbejdelsen af en udtalelse.

Generelt gælder de samme regler i civilretlige, strafferetlige og administrative sager. Der er ingen grundlæggende forskelle mellem udnævnelsesprocedurerne på det civil-, forvaltnings- og strafferetlige område.

Titlen som retssagkyndig må kun anvendes under og med henblik på udarbejdelse af en sagkyndig udtalelse til domstolene eller til retsforfølgning. Antallet af sagkyndige i Polen er på ca. 15 000.

1. Udnævnelse af sagkyndige

Det er kun domstole og anklagere, der kan udpege sagkyndige med status som retssagkyndige. (Af egen drift eller efter anmodning fra parten). En udtalelse, der udarbejdes på anmodning af retten eller anklageren, udgør en særlig form for bevis, der kaldes en sagkyndig udtalelse.

Parterne kan engagere sagkyndige privat, men deres rapport vil blive indgivet som andet bevismateriale.

a) Sagkyndige udpeget af retten

Retten anvender en liste over sagkyndige. Hver regional domstol har sin egen liste over sagkyndige. Domstolen udpeger oftest en sagkyndig fra det (lokale) register. Det er dog ikke obligatorisk at anvende et register.

b) Sagkyndige udpeget af parterne

Mens retssagkyndige aldrig udpeges af parterne, kan parterne i civile og forvaltningsretlige sager engagere deres egen sagkyndige. De behøver ikke at følge bestemte processer eller procedurer.

2. Proces

a) Civilproces

I civile sager er den sagkyndige ikke forpligtet til at deltage i et eventuelt indledende retsmøde. Retten overvåger, hvordan den sagkyndige undersøgelse skrider frem. Retten er "den højeste sagkyndige" og vurderer udtalelsernes kvalitet. Domstolene er ikke bundet af den udtalelse, der kommer til udtryk i de sagkyndige rapporter, og afgør, om udtalelsen kan danne grundlag for fastlæggelsen af de faktiske omstændigheder i sagen.

Sagkyndig rapport

Den sagkyndige indgiver sin rapport skriftligt. Den sagkyndige skal ikke strukturere sin rapport på en bestemt måde. Der er ingen forpligtelse til at fremlægge en foreløbig rapport. I den endelige rapport skal den sagkyndige behandle parternes argumenter. I mange tilfælde skal den sagkyndige afgive en yderligere rapport, når parten indgiver en sådan anmodning, og dommeren accepterer den, eller efter anmodning fra dommeren. Dette kan ske, hvis den sagkyndige ikke har besvaret alle de spørgsmål, der indgår i vedkommendes opdrag, eller hvis der senere opstår yderligere spørgsmål.

Retten afsiger en ny kendelse, hvoraf det fremgår, at der er behov for supplerende oplysninger, og det præciseres, hvilke spørgsmål der skal besvares.

Parterne kan anmode retten om yderligere oplysninger. I praksis er det imidlertid mere sandsynligt, at der udpeges en anden sagkyndig afhængigt af tilfredsheden med den første rapport.

Retsmøde

Sagkyndige skal deltage i et retsmøde for at besvare spørgsmål fra retten og parterne efter afgivelsen af deres rapport. De kan blive krydsforhørt i retten.

b) Andet

Nogle sagkyndige udpeges til at deltage i afhøring af vidner eller parter, hovedsagelig psykologer. De vurderer folks evne til at opfatte og fremlægge deres observationer.

Oplysningerne heri blev indsamlet under projektet Find en sagkyndig fra kontakter i lande udvalgt af Det Europæiske Ekspertise- og Ekspertinstitut (EEEI).

Sidste opdatering: 27/04/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Portugal

I. Lister og registre over sagkyndige

Ud over de procedurer, der er omhandlet i ekspropriationsloven, findes der ikke andre officielle lister/registre over sagkyndige i Portugal. I henhold til ekspropriationsloven (vedtaget ved lov nr. 168/99 af 18. september) skal sagkyndige opført i den officielle liste medvirke i sager, hvorved en ekspropriation erklæres af almennyttig karakter, og sager vedrørende håndhævelse af administrativ overtagelse, herunder voldgifts- og appelfaserne i begge typer sager. De vurderinger og undersøgelser, som den sagkyndige foretager, skal navnlig føre til fastsættelse af en rimelig kompensation til den eksproprierede part. Beløbet skal være baseret på de faktiske omstændigheder, der har afgørende betydning for beregningen af denne kompensation.

I overensstemmelse med lovdekret nr. 125/2002 af 10. maj, der regulerer betingelserne for udvælgelse af hvervet som sagkyndig og voldgiftsmand i ovennævnte sager, er generaldirektoratet for retspleje (DGAJ) den portugisiske myndighed med ansvar for offentliggørelse og ajourføring af den officielle liste over sagkyndige og for fremme af procedurerne for udvælgelse og rekruttering af sagkyndige. De sagkyndige har navnlig til opgave:

at udarbejde overslag over udgifter i forbindelse med ekspropriation

at gennemføre undersøgelser

at foretage vurderinger

at deltage i voldgiftssager.

Derudover kan der udnævnes sagkyndige fra den officielle liste i tilfælde, hvor loven tillader ekspropriation af løsøre, navnlig i henhold til artikel 16 i lov 13 /85 af 6.juli (den portugisiske lov om kulturarv).

Listen over sagkyndige ajourføres regelmæssigt.

Der findes ikke noget søgeværktøj, som kan bruges til at finde en sagkyndig i Portugal.

II. De sagkyndiges kvalifikationer

For at blive opført på listen skal ansøgerne opfylde følgende krav:

De skal have en passende uddannelse som f.eks. dem, der er anført i [§ 7 bekendtgørelse nr. 788/2004 af 9 juli](#).

De skal være mindst 18 år.

De må ikke være underlagt et forbud mod at udøve offentlig tjeneste eller være erklæret uegnede til at varetage de opgaver, som den sagkyndige skal udføre.

De skal have den nødvendige fysiske styrke og den mentale profil, der er nødvendig for at udføre de pågældende opgaver.

De skal overholde bestemmelserne om obligatoriske vaccinationer.

III. Vederlag til sagkyndige

Sagkyndige, der udnævnes af domstole, kan ikke modtage forskudsbetaling.

Den sagkyndiges vederlag fastsættes i overensstemmelse med bestemmelsen i artikel 17 i forskriften om sagsomkostninger, som blev vedtaget ved [Lovdekret nr. 34/2008](#) af 26. februar, i henhold til tabel IV: mellem 1 og 10 regningsenheder (UC) (værdien for 1 enhed er 102,00 EUR). Den portugisiske forfatningsdomstol fastslog den 1. februar 2017, at den regel, der forhindrer vederlag til en sagkyndig på over grænsen på 10 UC (1 020,00 EUR), er forfatningsstridig i medfør af proportionalitetsprincippet.

Hvis der er tale om en sagkyndig, som er udpeget af en dommer, afholdes rejseudgifterne på forhånd.

Betalingen af de sagkyndiges vederlag håndteres som følger:

Civile sager

Sagsomkostningerne omfatter et honorar til sagkyndige. Sagsparterne betaler deres egne omkostninger i forbindelse med sagen samt omkostningerne for deres repræsentant. Retten tildeler den part, der får fuldt medhold, godtgørelse af de omkostninger, der var nødvendige for effektivt at udøve eller forsvare en rettighed over for den tabende part.

Hvis parten kun får delvist medhold, fordeler retten godtgørelsen af omkostningerne ligeligt, eller den fastslår, at ingen af parterne har ret til godtgørelse. På baggrund af sagens udfald har staten ret til at få godtgjort de sagsomkostninger, som staten har afholdt, af sagens parter, medmindre disse omkostninger forventes ikke at være omfattet af retsafgifterne.

Straffesager

De omkostninger, der er nødvendige for at føre straffesager, herunder fuldbyrdelsesproceduren, afholdes af staten. Hvis sagsøgte er blevet lovligt dømt, skal denne tilbagebetale et fast beløb til staten for andre udgifter, som staten oprindeligt har afholdt, såsom transportudgifter eller laboratorieundersøgelser. For betaling af det faste beløb kræves det imidlertid, at der under sagen er blevet anmodet om en sagkyndig rapport.

Parterne kan ikke få retshjælp til betaling af den sagkyndiges vederlag.

IV. Sagkyndiges ansvar

De portugisiske regler indeholder ingen særlige bestemmelser om sagkyndiges ansvar, men generelle bestemmelser (erstatningsret/aftaleret) finder anvendelse.

Den sagkyndige er ikke desto mindre forpligtet til at udføre sine opgaver med fornøden omhu for at bevare sin udnævnelse, og dommeren kan pålægge den sagkyndige en bøde, hvis han eller hun tilsidesætter pligten til at samarbejde med retten. Retten kan også tage den sagkyndige af sagen, hvis hans eller hendes arbejde anses for at være forsømmeligt (f.eks. i tilfælde af manglende fremlæggelse af den sagkyndige rapport inden for den fastsatte frist).

De udnævnte sagkyndige påtager sig en fast forpligtelse til at udføre de opgaver, de pålægges, medmindre de er tjenestemænd, og opgaverne griber ind i udøvelsen af deres hverv.

Sagkyndige er ikke forpligtet til at lade deres eventuelle ansvar dække via en erhvervsansvarsforsikring.

Der er ikke noget lovbestemt loft over de sagkyndiges ansvar.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

De vigtigste lovbestemmelser om retssagkyndige i Portugal er artikel 467-489 i [§ 7 den civile retsplejelov](#) og artikel 151-163 i [§ 7 strafferetsplejeloven](#). Der findes ikke en engelsk udgave af disse bestemmelser online.

De generelle regler for udnævnelse af en sagkyndig med henblik på en sag ved en civilretlig, strafferetlig eller forvaltningsretlig domstol er de samme.

Betegnelsen sagkyndig er ikke en beskyttet titel.

I det portugisiske retssystem skelnes der ikke mellem sagkyndige vidner, tekniske sagkyndige, juridiske sagkyndige og andre sagkyndige.

Bortset fra listen over sagkyndige, der udnævnes i henhold til ekspropriationsloven, findes der som nævnt ovenfor ingen andre officielle lister over sagkyndige. Der anvendes ofte sagkyndige, både i straffesager og i civile sager.

1. Udnævnelse af sagkyndige

I civile sager kan sagkyndige kun udnævnes af en ret. I straffesager kan anklageren udnævne sagkyndige i undersøgelsesfasen.

Der kan også udnævnes sagkyndige med henblik på den indledende fase eller forud for retssagen.

1a. Rettens udnævnelse

Retten kan udnævne en sagkyndig efter anmodning fra en af parterne eller efter rettens eget skøn. Under retssagen kan retten indkalde sagkyndige vidner, hvis afgørelsen afhænger af en vurdering af de faktiske omstændigheder, som kræver sagkyndig viden.

Der er ingen forskel på udnævnelsen af en sagkyndig, hvad enten sagen føres ved en civilretlig, strafferetlig eller forvaltningsretlig domstol.

Parterne og den udnævnte sagkyndige kan alt efter omstændighederne og med behørig begrundelse gøre gældende, at en sagkyndig ikke kan fungere som sagkyndig eller af retlige hensyn bør fritages for at fungere som sagkyndig.

Reglerne vedrørende dommernes indsigelse finder anvendelse *mutatis mutandis*.

Lederne af selvstændige organer eller tilsvarende organer i de selvstyrende regioner er fritaget for at skulle fungere som sagkyndige. Det samme gælder personer, der ved lov har en lignende status, f.eks. offentlige anklagere under udøvelsen af deres hverv og diplomatiske repræsentanter for andre lande.

Alle, der påberåber sig personlige grunde, kan fritages for at fungere som sagkyndige.

Når sagkyndige udnævnes af retten, vælger retten dem ud fra en liste eller et register over sagkyndige, undtagen når der er tale om sagkyndige inden for medicin, som i henhold til loven skal komme fra en offentlig institution, nemlig [§ 7 Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses](#).

Rettens udnævnelse af en sagkyndig ud fra dette register er en udbredt fremgangsmåde.

1b. Parternes udnævnelse

Retten kan udnævne en sagkyndig efter anmodning fra en af parterne eller efter rettens eget skøn. Under retssagen kan retten indkalde sagkyndige vidner, hvis afgørelsen afhænger af en vurdering af de faktiske omstændigheder, som kræver sagkyndig viden.

Parterne har ikke ret til at udnævne en sagkyndig, men de kan foreslå en.

Parterne kan udnævne en sagkyndig i civile sager, hvor der er flere sagkyndige. I disse tilfælde vil den af retten udnævnte sagkyndige arbejde sammen med en eller flere sagkyndige udnævnt af parterne.

2 Procedure

2a.Civile sager

Der stilles ingen specifikke krav til den sagkyndiges rapport og/eller optræden under retssagen, som f.eks. overholdelse af retspraksis.

Retten overvåger eller kontrollerer ikke den sagkyndiges undersøgelsesarbejde. Hvis rapporten af tekniske eller faglige årsager ikke kan udarbejdes inden for den frist, som dommeren har fastsat, skal retten straks underrettes herom, så den snarest muligt kan få udnævnt en ny sagkyndig.

Kvaliteten af den sagkyndiges arbejde kontrolleres ikke.

Retten er ikke bundet af den sagkyndiges udtalelse. Retten kan være af en anden opfattelse og træffe en afgørelse, som afviger fra den sagkyndiges udtalelse. En sådan uenighed skal dog være begrundet i tekniske hensyn, og begrundelsen skal forelægges.

Der er ikke fastlagt nogen procedure for møder mellem eller krydsforhør af de sagkyndige forud for retssagen i et forsøg på at indsnævre spørgsmålene og give retten mulighed for at forstå de forskellige holdninger.

Parterne kan bistå og fremsætte bemærkninger til de sagkyndige. De skal også afgive alle de forklaringer, som den sagkyndige finder nødvendige. Hvis dommeren er til stede under den sagkyndiges arbejde, kan de desuden anmode om det, de finder relevant for den pågældende sag.

De sagkyndige kan anvende alle de midler, der er nødvendige for at varetage deres opgaver på passende vis, træffe de passende foranstaltninger eller forklaringer og anmode om adgang til oplysninger i sagsakterne.

De sagkyndige er navnlig ikke forpligtede til at afholde møder med parterne for at indhente deres bemærkninger.

1. Sagkyndig rapport

Der er ingen krav, som den sagkyndige skal overholde under udarbejdelsen af sin rapport.

Hvis der er flere sagkyndige, og de ikke kan nå til enighed, skal de uenige sagkyndige begrunde deres holdning.

De skal ikke afgive en foreløbig rapport.

De sagkyndige er ikke forpligtede til at behandle parternes argumenter i den endelige rapport.

Der stilles ikke andre specifikke krav til den sagkyndiges rapport og/eller optræden under retssagen, som f.eks. overholdelse af retspraksis.

Der er tilfælde, hvor den sagkyndige skal udarbejde en supplerende rapport, hvis retten stiller yderligere spørgsmål eller kræver, at den sagkyndige belyser sin rapport.

Den sagkyndige udarbejder sin rapport skriftligt.

2. Retsmøde

Hvis en af parterne anmoder derom, eller hvis retten kræver det, deltager de sagkyndige i det afsluttende retsmøde for at afgive de ønskede forklaringer under ed.

2b. Andet

(Svarene på disse spørgsmål findes andre steder på siden — teksten nedenfor er en gentagelse)

Der stilles ikke andre specifikke krav til den sagkyndiges rapport og/eller optræden under retssagen, som f.eks. overholdelse af retspraksis.

Retten overvåger eller kontrollerer ikke den sagkyndiges undersøgelsesarbejde.

Kvaliteten af den sagkyndiges arbejde kontrolleres ikke.

Parterne kan anfægte rapporten ved deres indlæg eller ved at indhente andre sagkyndige udtalelser, inden retten træffer afgørelse i sagen.

Retten er principielt bundet af den sagkyndiges udtalelse. Når retten træffer anden afgørelse, skal den forklare, hvorfor den er uenig med den sagkyndige.

Der er ikke fastlagt nogen procedure for møder mellem eller krydsforhør af de sagkyndige forud for retssagen i et forsøg på at indsnævre spørgsmålene og give retten mulighed for at forstå de forskellige holdninger.

De sagkyndige må gerne være i kontakt med parterne under retssagen.

Parterne må generelt gerne være til stede under udførelsen af de sagkyndiges undersøgelsesarbejde og kan fremsætte bemærkninger og besvare de sagkyndiges spørgsmål.

De sagkyndige er navnlig ikke forpligtede til at afholde møder med parterne for at indhente deres bemærkninger.

Disse oplysninger blev indsamlet under projektet "Find en sagkyndig" og stammer fra kontaktpersoner i de lande, der blev udvalgt af Det Europæiske Ekspertise- og Ekspertinstitut (EEI).

Sidste opdatering: 07/04/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Rumænien

I. Lister og registre over sagkyndige

I Rumænien er sagkyndige opført efter fagområde. Justitsministeriet stiller registre over sagkyndige til rådighed for domstolene. Registerne føres af de civile domstole eller kriminalretterne. Listerne kan findes [her](#).

De sagkyndige godkendes og optages i registret efter en prøve, der afholdes af justitsministeriet.

For at opnå status som retssagkyndig skal en ansøger opfylde følgende betingelser:

Ansøgeren skal være rumænsk statsborger, statsborger i en EU-medlemsstat eller et EØS-land eller statsborger i Det Schweiziske Forbund.

Ansøgeren skal have kendskab til det rumænske sprog.

Ansøgeren skal have fuld rets- og handleevne.

Ansøgeren skal være færdiguddannet inden for det fagområde, inden for hvilket den pågældende går op til prøven som sagkyndig, hvilket dokumenteres ved et eksamensbevis.

Ansøgeren skal have mindst tre års erhvervs erfaring inden for dette fagområde.

Ansøgeren være helbredsmæssigt egnet til varetage sine opgaver som sagkyndig.

Ansøgeren skal have en ren straffeattest og et godt socialt og fagligt omdømme.

Ansøgeren skal bestå den prøve, der afholdes af justitsministeriet.

Statsborgere i en anden EU-medlemsstat eller et EØS-land og rumænske statsborgere, der har opnået de nødvendige faglige kvalifikationer i en anden EU-medlemsstat eller et EØS-land, kan opnå status som sagkyndig i Rumænien på samme vilkår som rumænske statsborgere.

Ekspertyper kan slettes fra registret, hvis de ønsker det, hvis de ikke længere opfylder kravene, eller hvis den kompetente myndighed beslutter det.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Sagkyndige skal være medlem af en brancheforening for at kunne kalde sig sagkyndig.

III. Vederlag til sagkyndige

1. Civile sager

Domstolens afgørelse om udnævnelse af en sagkyndig skal indeholde en angivelse af den sagkyndiges honorar og et eventuelt forskud til rejseudgifter. Retten kan anmode den sagkyndige om at indgive et skriftligt overslag over udgifterne i forbindelse med den sagkyndiges arbejde inden for en bestemt frist. Dokumentation for betaling af honoraret indleveres til justitskontoret af den part, kendelsen blev afsagt mod, senest fem dage efter udnævnelsen eller inden for den af retten fastsatte frist. Retten kan hæve vederlaget, indtil rapporten er afleveret.

2. Straffesager

Den sagkyndige har ret til vederlag for arbejdet som sagkyndig. Honorarets størrelse fastsættes af anklageren eller retten efter sagens art og kompleksitet og den sagkyndiges udgifter.

IV. Sagkyndiges ansvar

Sagkyndige holdes ansvarlige i henhold til den almindelige aftale og erstatningsret. De er forpligtede til at dække deres eventuelle ansvar via en erhvervsansvarsforsikring.

Retssagkyndige, der har gjort sig skyldige i forseelser begået i forbindelse med udøvelsen af deres hverv, kan af den centrale myndighed for retssagkyndige pålægges følgende disciplinære sanktioner afhængigt af den begåede forseelses grovhed:

skriftlig advarsel

suspension af retten til at udøve hvervet som sagkyndig i en periode på 3-12 måneder

inddragelse af status som retssagkyndig.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

De vigtigste lovbestemmelser, der finder anvendelse på retssagkyndige i Rumænien, er artikel 330-331 i den rumænske civile retsplejelov. Endvidere finder artikel 172-191 i den rumænske strafferetsplejelov anvendelse.

De sagkyndige er opført på listen efter fagområde. Registrerne over sagkyndige er offentligt tilgængelige og offentliggøres på justitsministeriets hjemmeside.

Sagkyndige skal ansøge om at blive optaget i registret.

1. Udnævnelse af sagkyndige

I henhold til rumænsk **civilret** skal der udnævnes en eller tre sagkyndige. Sagkyndige kan udnævnes af retten og af de involverede parter. Parterne kan indgå aftale om at udnævne én sagkyndig. Hvis de ikke kan nå til enighed, udnævner retten på et offentligt møde en sagkyndig, som vælges tilfældigt fra en liste, der er opstillet og offentliggjort af kontoret for sagkyndige.

I henhold til rumænsk **strafferet** skal der kun udnævnes én sagkyndig. Den sagkyndige kan udnævnes af retten under retssagen og af anklageren under den strafferetlige efterforskning. Generelt udnævner anklageren eller retten én sagkyndig. Kun i situationer, hvor der kræves tværfaglig viden, vil to eller flere sagkyndige blive udnævnt.

Til dette formål anvendes samme register som i civile sager. Kravene til sagkyndige er ens i straffe- og civilsager.

a) Rettens udnævnelse

Den civile domstol eller kriminalretten har beføjelse til at udnævne en sagkyndig enten af egen drift eller på en parts udtrykkelige anmodning, hvis de relevante forhold kun kan fastslås med hjælp fra en sagkyndig. I dette tilfælde besvarer den sagkyndige de spørgsmål, som retten eller anklageren stiller, indtil en bestemt dato. Den sagkyndige skal indberette enhver interessekonflikt til retten. Beskikkede sagkyndige har adgang til sagsakterne.

b) Parternes udnævnelse

Der er mange typer partsudnævnte sagkyndige i Rumænien:

autoriserede uafhængige sagkyndige udnævnt efter anmodning fra parterne eller tiltalte (strafferetsplejelovens artikel 172, stk. 8)

officielle sagkyndige fra laboratorier eller specialiserede institutioner

autoriserede uafhængige nationale sagkyndige

sagkyndige fra udlandet (artikel 172, stk. 8, i strafferetsplejeloven).

Hvis der ikke er nogen autoriserede sagkyndige til rådighed, kan retten anmode om erklæringer fra en eller flere personer eller specialister inden for det pågældende område (artikel 330, stk. 3, i den civile retsplejelov), som således vil være udenretslige sagkyndige og sagkyndige vidner. Sagkyndige, der er udnævnt af parterne, kontrollerer en af retten udnævnt sagkyndigs arbejde. Parterne må ikke udnævne en sagkyndig, medmindre retten har udnævnt en sagkyndig (artikel 173, stk. 4, i strafferetsplejeloven). Sagkyndige vidner er vidner med særlig videnskabelig eller teknisk viden, som afhøres af retten. Sagkyndige har ret til at nægte at varetage en sagkyndigs opgaver af samme grunde, som vidner kan nægte at afgive forklaring.

2. Procedure

a) Civile sager

Dommeren er ikke bundet af den sagkyndiges erklæring. Den sagkyndiges eneste forpligtelse er at indgive rapporten. Sagkyndige har lov til at være i kontakt med parterne under retssagen, mens af retten beskikkede sagkyndige skal have rettens tilladelse til at tage kontakt til parterne.

i. Sagkyndig rapport

I forbindelse med den rumænske procedure for sagkyndige skal den sagkyndige ikke nødvendigvis udarbejde en foreløbig rapport. Hovedrapporten må kun indgives skriftligt. Den sagkyndige skal anvende en bestemt struktur, når han udarbejder sin rapport.

Hvis det er nødvendigt at præcisere eller supplere den sagkyndiges rapport, eller hvis der er uoverensstemmelser mellem de sagkyndiges erklæringer, kan retten af egen drift eller på parternes anmodning anmode de sagkyndige om at præcisere eller supplere deres rapporter.

Retten kan kræve en sagkyndig erklæring fra en anden sagkyndig på parternes anmodning eller af egen drift, hvis der er gode grunde hertil. Erklæringen fra den anden sagkyndige udarbejdes af en anden sagkyndig end den, der udarbejdede den oprindelige rapport. Retten afgør frit, hvilken begrundelse den baserer sin dom på.

ii. Retsmøde

I forbindelse med en straffesag eller en retssag kan den sagkyndige afhøres af forundersøgelsesdommeren eller retten efter anmodning fra anklageren eller parterne eller af egen drift, hvis afhøringen er nødvendig for at afklare den sagkyndiges resultater eller konklusioner.

Inden for den civile retspleje afhøres de sagkyndige, hvis de umiddelbart kan tilkendegive deres mening, på retsmødet på samme betingelser som vidner, og deres erklæring indføres i dommen.

b) Straffesager

Hvis anklageren eller retten finder, at den sagkyndiges erklæring er ufuldstændig, og manglerne ikke kan afklares ved høringen af den sagkyndige, bestiller retten af egen drift eller på parternes anmodning en supplerende erklæring fra samme sagkyndige. Hvis det ikke er muligt at udnævne den samme sagkyndige, vil der blive bestilt en erklæring fra en anden sagkyndig.

Anklageren eller retten bestiller en ny sagkyndig erklæring, hvis konklusionerne i den sagkyndiges rapport er uklare eller modstridende, og disse mangler ikke kan afklares ved afhøring af den sagkyndige.

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af **European Expertise & Experts Institute – EEI**.

Sidste opdatering: 22/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Slovenien

I. Lister og registre over eksperter

Republikken Sloveniens justitsministerium fører et register over sagkyndige.

Dette register er offentligt tilgængeligt [her](#).

Slovensk lovgivning indeholder ikke nogen definition af sagkyndige vidner. Der skelnes dog mellem sagkyndige, sagkyndige vidner og juridisk sagkyndige. Ikke alle sagkyndige er omfattet af registret — registret dækker kun domstolene (juridiske eksperter). Registret består af 50 hovedgrupper med i alt omkring 1 000 sagkyndige.

II. De sagkyndiges kvalifikationer

I henhold til artikel 16 i den slovenske lov om sagkyndige og retstolke skal de sagkyndige bl.a. opfylde følgende kriterier:

være statsborgere i Republikken Slovenien eller i en af Den Europæiske Unions eller Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområdes medlemsstater og aktivt beherske slovensk

må ikke være idømt en retskraftig dom for en overlagt strafbar handling, der retsforfølges af anklagemyndigheden, som ville gøre dem moralsk uegnede til at afgive udtalelser som sagkyndige i retten, eftersom det kunne forhindre en upartisk eller fagligt forsvarlig udøvelse af deres arbejde eller skade rettens omdømme

skal have en universitetsuddannelse efter den studieordning, der gjaldt før Bolognaprocessen, eller have afsluttet deres masteruddannelse i henhold til Bolognaprocessen og besidde relevant faglig viden og praktiske færdigheder og erfaring inden for en bestemt type arbejde som sagkyndig

have seks års erfaring inden for det område, hvor de ønsker at fungere som sagkyndig

ikke udøve en aktivitet, der er uforenelig med funktionen som sagkyndig i retten.

En person, der ønsker at blive udpeget som juridisk sagkyndig, indgiver en ansøgning til justitsministeriet om udpegelse til juridisk sagkyndig på den foreskrevne formular og på grundlag af en åben indkaldelse. For at kunne vurdere ansøgerens ekspertviden, praktiske færdigheder og erfaring kræver ministeren en særlig præstationsprøvninng. Ministeriet træffer derefter afgørelse, og den sagkyndige aflægger ed.

Den sagkyndige skal ikke underskrive et adfærds- eller moralkodeks for at blive registreret.

Der findes krav vedrørende fortsat faglig udvikling. Juridisk sagkyndige skal løbende ajourføre deres viden og anvendte metoder i erhvervet eller deltage i høringer og faglig uddannelse tilrettelagt af en kompetent statslig myndighed, en autoriseret organisation, en faglig sammenslutning eller en anden faglig institution. Efter fem år fra udpegelsesdatoen og herefter hvert femte år skal alle juridisk sagkyndige fremlægge dokumentation for den faglige uddannelse, de har gennemført i løbet af de seneste fem år, for rådet for sagkyndige, der kontrollerer deres kompetence.

Almen faglig uddannelse omfatter grundlæggende viden om Republikken Sloveniens forfatningsmæssige organisation, domstolenes opbygning og funktion, domstolsprocedurer, regler for bevisførelse, retlige bestemmelser om rettigheder og pligter for juridisk sagkyndige, dommere og retstolke, EU-ret og Den Europæiske Unions institutioner samt andre emner i tilknytning til arbejdet som juridisk sagkyndig eller retstolke.

Faglig specialuddannelse omfatter særlig ekspertise inden for individuelle ekspertiseområder og underområder af arbejdet som sagkyndig.

Sagkyndige er ikke forpligtede til at være medlem af en faglig sammenslutning for at blive optaget i registret.

En sagkyndig kan slettes permanent fra ministeriets register:

hvis retten til at arbejde som sagkyndig inddrages permanent som følge af en disciplinærsag

hvis en sagkyndig afgiver en skriftlig erklæring om, at han ikke længere ønsker at afgive ekspertudtalelser for retten

i tilfælde af afskedigelse af en sagkyndig

hvis der rejses tiltale mod en sagkyndig for en strafbar handling, der retsforfølges af anklagemyndigheden, og som kan straffes med mere end to års fængsel, fjerner ministeriet den pågældende sagkyndige fra den offentlige del af registret senest tre dage efter at være blevet underrettet om tiltalen.

Sagkyndige kan genoptages i den offentlige del af registret, når grundene til fjernelsen ikke længere foreligger.

III. Sagkyndiges vederlag

Vederlaget for sagkyndige, der udpeges til retten, er reguleret ved lov. Vederlagets størrelse afhænger bl.a. af antallet af sider i sagsakterne, den tid, der er medgået til undersøgelsen og forberedelsen af retsmødet, af, om det er nødvendigt at indsamle og gennemgå yderligere dokumentation, om der er behov for en undersøgelse og af sagens kompleksitet. Ud over vederlaget har sagkyndige ret til godtgørelse af deres omkostninger og udgifter.

Parterne kan få retshjælp til dækning af den sagkyndiges vederlag til de fastsatte takster.

Retten træffer afgørelse om, hvilken part eller hvilke parter der skal betale vederlaget.

IV. Sagkyndiges ansvar

Sagkyndiges erstatningsansvar er ikke underlagt et lovbestemt loft. Generelle bestemmelser finder anvendelse. Sagkyndige er ikke forpligtede til at dække deres eventuelle erstatningsansvar gennem en erhvervsansvarsforsikring.

V. Supplerende oplysninger om brug af sagkyndige

Loven om sagkyndige ved retten og retstolke foreligger desværre ikke online på engelsk.

1. Udpegelse af sagkyndige

1a. Udpegelse foretaget af retten

Retten kan udpege enhver person, som den finder egnet og kompetent. I de fleste tilfælde udpeger retterne en sagkyndig fra det officielle register.

1b. Udpegelse foretaget af parterne

Parterne kan anfægte resultaterne, der fremføres af den sagkyndige, der er udpeget af retten, og hyre en sagkyndig for egen regning med henblik på dette.

2. Procedure

A) Civil procedure

Parterne skal give den sagkyndige detaljerede oplysninger, anvisninger og spørgsmål.

Når det er nødvendigt med henblik på den sagkyndiges udtalelse, kan vedkommende kontakte parterne.

Retten overvåger ikke forløbet af den sagkyndiges undersøgelse. Den enkelte sagkyndige skal dog oplyse retten om, hvorvidt vedkommende forventer at udføre det forventede arbejde til tiden. Der foretages ingen kvalitetskontrol. Retten er ikke bundet af den udtalelse, der kommer til udtryk i de sagkyndiges rapporter.

Parterne kan anfægte rapporten ved hjælp af udtalelser eller ved at forelægge en modekspertise, inden dommeren træffer afgørelse i sagen.

Hvis en part anmoder om yderligere oplysninger, eller retten har brug for flere oplysninger, kan retten bestille en supplerende rapport. Retten er ikke bundet af en udtalelse fra en sagkyndig, men vil normalt tage hensyn til den, når den træffer en endelig afgørelse.

1. Den sagkyndiges rapport

Den sagkyndige aflægger sin rapport skriftligt eller mundtligt, hvis retten ønsker det.

I den endelige rapport skal den sagkyndige tage stilling til parternes argumenter. Der er ingen fastlagt struktur for rapporten, og der stilles ingen andre specifikke krav, som eksperterne skal overholde i deres rapport.

Loven om sagkyndige i retten og retstolke indeholder generelle og individuelle retningslinjer for udarbejdelse af sagkyndiges udtalelser, som vil blive offentliggjort på justitsministeriets websted. Retningslinjerne skal godkendes af rådet for sagkyndige og skal omfatte en ensartet angivelse af strukturen i og instrukserne for udarbejdelse af sagkyndiges udtalelser. Generelle og individuelle retningslinjer for sagkyndiges hovedområder og underområder vedtages og offentliggøres på ministeriets websted senest to år efter ovennævnte lovs ikrafttræden (inden den 1. januar 2021).

2. Retsmøder

De sagkyndige er forpligtet til at overvære retsmøderne, hvis retten anmoder dem om det.

B) Andet

De øvrige procedurer er stort set identiske med den civile retspleje.

Oplysningerne, der fremlægges her, blev indsamlet under projektet Find en sagkyndig på grundlag af kontakter i de enkelte lande udvalgt af European Expertise & Experts Institute EEI.

Sidste opdatering: 22/12/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Slovakiet

I. Lister og registre over sagkyndige

Der findes en officiel liste/et officielt register over sagkyndige i Slovakiet. Alle har onlineadgang til [listen over sagkyndige](#).

Registret over sagkyndige føres af justitsministeriet.

De sagkyndige skal opfylde følgende betingelser for at optages i registret:

fuld rets- og handleevne

udskrift fra strafferegistret uden opført straffedom

tilsvarende uddannelse (universitetsgrad, hvis det er muligt)

et særligt kort uddannelsesforløb inden for de retlige standarder, der regulerer hvervet som sagkyndig ved retten

mindst syv års erfaring inden for det relevante ekspertiseområde (udelukkende efter opnåelse af universitetsgrad)

specifik eksamen tilrettelagt af justitsministeriet eller af en delegeret enhed

et særligt længerevarende uddannelsesforløb inden for de retlige standarder, der regulerer hvervet som sagkyndig, og inden for det relevante afsnit eller underafsnit af listen (kræves kun for udvalgte afsnit og underafsnit)

det nødvendige fysiske udstyr

ingen fjernelse fra listen i de seneste tre år på grund af forvaltningsretlige overtrædelser i rollen som sagkyndig og ingen eksisterende forbud på grund af forvaltningsretlige overtrædelser i rollen som sagkyndig

aflagt ed som sagkyndig.

De sagkyndige skal aflægge en ed for at blive registreret. De sagkyndige skal søge om at blive opført i registret. Justitsministeriet er forpligtet til at registrere en person, der opfylder lovkravene, på listen over sagkyndige.

Justitsministeriet kan fjerne den sagkyndige fra listen:

efter skriftlig anmodning fra den sagkyndige

hvis den pågældende ikke længere opfylder ovennævnte krav

som en disciplinær sanktion

hvis personen udfører sine aktiviteter uden ansvarsforsikring

hvis personen ikke består kontrollen af de faglige kompetencer.

Listen over sagkyndige ajourføres løbende af justitsministeriet.

Find en sagkyndig via [søgeværktøjet](#). Dette søgeværktøj omfatter alle sagkyndige. De sagkyndige er opført på listen efter fagområde. Listen med fagområder er tilgængelig via registret.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

De sagkyndige skal have opnået et vist uddannelsesniveau inden for deres fagområde for at blive registreret. De sagkyndige er ikke forpligtede til at være medlem af en brancheforening for at være sagkyndige. De sagkyndige skal forbedre deres kvalifikationer regelmæssigt. Der findes institutioner, der kan optræde som sagkyndige, som har ret til at tilrettelægge løbende faglig uddannelse.

III. Vederlag til sagkyndige

Den sagkyndige kan indgå aftale med den ordregivende myndighed, som ikke er en domstol eller en anden offentlig myndighed, om den sagkyndiges kontraktmæssige vederlag eller beløb. Hvis de ikke er enige, har den sagkyndige ret til et honorar, en godtgørelse for udgifter og erstatning for tabt tid. Størrelsen af honoraret til sagkyndige fastsættes enten efter brugt tid, efter delemetoden eller efter metoden med fast takst.

De sagkyndige, der udpeges af domstolen, kan modtage forskudsbetaling. I civile retssager betales vederlaget til den sagkyndige af parterne, mens det i straffesager betales af staten.

IV. Sagkyndiges ansvar

Der gælder en særlig bestemmelse i Slovakiet for sagkyndiges ansvar. Lov nr. 382/2004 sml., som ændret, regulerer flere typer forvaltningsretlige overtrædelser.

Sagkyndige er forpligtede til at lade deres eventuelle ansvar dække via en erhvervsansvarsforsikring. En sådan forsikring dækker ikke den sagkyndiges ansvar for rådgivning som ydet i de øvrige medlemsstater.

Det lovbestemte loft over de sagkyndiges ansvar er på 33 193 EUR.

V. Supplerende oplysninger om proceduren for sagkyndige

De vigtigste lovbestemmelser, der finder anvendelse på sagkyndige ved retten i Slovakiet, er lov nr. 382/2004 sml., som ændret, bekendtgørelse nr. 228 /2018 sml., retsplejeloven, strafferetsplejeloven og forvaltningsprocesloven.

Der gælder de samme almindelige regler for udpegelse af sagkyndige i civile sager, straffesager og forvaltningssager.

Slovakiets retssystem skelner ikke mellem ekspertvidner, tekniske eksperter, retssagkyndige eller andre former for sagkyndige. Der er omkring 3 000 registrerede sagkyndige.

Udpegelse af sagkyndige

De sagkyndige kan udpeges af retten eller andre offentlige myndigheder. Der kan udnævnes sagkyndige med henblik på den indledende fase eller forud for retssagen. I forbindelse med de strafferetlige procedurer forud for retssagen kan den sagkyndige udpeges af politiet eller anklagemyndigheden.

Der er ingen forskel på udpegelsen af en sagkyndig, hvad enten sagen føres ved en civilretlig, strafferetlig eller forvaltningsretlig domstol. Sagkyndige udpeget af retten er juridisk forpligtede til at indberette eventuelle interessekonflikter. I sager, hvor sagkyndige udpeges af retten, vælger retten de sagkyndige fra en liste eller et register over sagkyndige. En sagkyndig fra listen kan udpeges af retten eller vælges af en af parterne. Hvis der ikke er registreret en sagkyndig på listen, eller hvis det ikke er muligt for en registreret sagkyndig at yde ekspertisen, kan retten beskikke en sagkyndig på *ad hoc*-basis.

Procedure

Civile sager

Sagkyndige bliver normalt krydsforhørt under retssagen. Retten er ikke bundet af den sagkyndiges erklæring. Den sagkyndiges erklæring har samme beviskraft som alle andre bevismidler, og dommeren er forpligtet til at vurdere den frit og i forhold til andet bevismateriale.

Der er ingen procedure for, at sagkyndige mødes eller krydsforhøres forud for retssagen for at indsnævre spørgsmålene eller gøre deres uenigheder forståelige for retten.

Efter anmodning fra retten er parterne forpligtede til at samarbejde med den sagkyndige om at indhente de relevante kilder eller data.

1. Sagkyndig erklæring

Den sagkyndige erklæring skal opbygges på følgende måde:

forside

indledning

erklæring

konklusion

bilag

den sagkyndiges udtalelse.

De sagkyndige skal ikke afgive en foreløbig erklæring. De sagkyndige er ikke forpligtede til at behandle parternes argumenter i deres erklæring.

Retten kan bestemme, at den sagkyndige skal fremlægge en supplerende erklæring. De sagkyndige afgiver en skriftlig eller mundtlig erklæring.

2. Retsmøder

De sagkyndige er forpligtede til at deltage i indledende retsmøder. De sagkyndige er forpligtede til at deltage i hovedforhandlingen med henblik på at besvare rettens og parternes spørgsmål. Sagkyndige bliver normalt krydsforhørt under retssagen.

Disse oplysninger blev indsamlet under projektet "Find en ekspert" og stammer fra kontaktpersoner i de lande, der blev udvalgt af Det Europæiske Ekspertise- og Ekspertinstitut (EEEI).

Sidste opdatering: 05/10/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Find en ekspert - Sverige

I. Lister og registre over sagkyndige

I Sverige findes der ingen registre eller fortegnelser over sagkyndige, og der er ingen planer om at indføre sådanne fortegnelser.

II. Sagkyndiges kvalifikationer

Ikke relevant.

III. Vederlag til sagkyndige

Ingen oplysninger.

IV. Sagkyndiges ansvar

Ingen oplysninger.

V. Supplerende oplysninger om procedurer for sagkyndige

1. Udnævnelse af sagkyndige

a) Rettens udnævnelse

Det er usædvanligt, at retten af egen drift udnævner en sagkyndig i en retssag.

b) Parternes udnævnelse

I Sverige hyres sagkyndige, der deltager i retssager, normalt af en part i en retssag, hvilket betyder, at de regler, der gælder for vidner, også gælder for den sagkyndige ("sagkyndigt vidne").

2. Procedure

Den svenske retstradition bygger på princippet om fri bevisbedømmelse, hvorfor beviser, der er fremlagt, ikke vil blive afvist alene af proceduremæssige grunde. Værdien af vidneudsagnene fra et sagkyndigt vidne er således baseret på konklusionerne og vidneudsagnet i den enkelte sag. Bevisværdien af udsagnet vurderes af retten, og vidnernes troværdighed og kompetence til at drage konklusionerne afgøres af parterne (ved afhøring og krydsforhør).

Den svenske retsplejelov og bevisreglerne heri er generelt baseret på principperne om umiddelbar bevisførelse, koncentreret bevisførelse og mundtlig fremstilling.

En vidneforklaring har størst værdi, når risikoen for misforståelser er begrænset, hvilket er tilfældet, når vidnet giver personligt møde for retten: Det er lettere for domstolen at vurdere erklæringens pålidelighed og troværdighed. I visse henseender sikrer reglen også parternes ret til krydsforhør (princippet om ligestilling af parterne).

Et resultat af disse principper er, at beviserne stort set altid fremlægges under det primære retsmøde. Vidneudsagn skal derfor afgives direkte og mundtligt for retten. Skriftlige erklæringer/bededede skriftlige erklæringer/videoafhøringer vil normalt ikke blive accepteret som erstatning for et personligt vidneudsagn (med undtagelse af videooptagelser af afhøringer af børn/unge).

Siden 2008 er vidnesbyrd uden for det primære retsmøde og brug af afhøringer pr. telefon og videokonference under det primære retsmøde blevet tilladt i større udstrækning: Videokonferencer – sædvanligvis i et konferencelokale ved en domstol i vidnets retskreds – accepteres generelt som værende ensbetydende med fremmøde i retten.

I praksis finder forbuddet mod beedigede erklæringer ikke anvendelse på erklæringer udstedt af læger eller tjenestemænd. Det afhænger imidlertid altid af sagen og det foreliggende bevismateriale.

Bestemmelserne om sagkyndige findes i den svenske retsplejelov, som er tilgængelig her:

 [Den svenske retsplejelov \(1942:740\)](#)

 [Den svenske retsplejelov \(1998:000\)](#) (kapitel 40, s. 215, ikke ajourført)

De oplysninger, der er fremlagt her, blev indsamlet under "Find an Expert"-projektet fra kontaktpersoner i de enkelte lande udvalgt af [European Expertise & Experts Institute – EEEI](#).

Sidste opdatering: 23/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.